

woxe

**18 jaar en
damkoning**

Het Hulpfonds helpt!

Het Hulpfonds biedt aan alle collega's van het umc en de universiteit financiële ondersteuning. Wij helpen met financieel advies, budgetbegeleiding en renteloze leningen.

Wil je meer informatie?

E-mail: info@hulpfondsradboud.nl | Telefoon: (024) 309 33 10 | www.hulpfondsradboud.nl

Radboud Universiteit Radboudumc

Karaktervolle locaties

Vergader- en Conferentiecentrum Soeterbeek

Ruimte voor concentratie

www.ru.nl/soeterbeek

reserveringsbureau@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 58 25

Uw locatie voor één of meerdaagse cursussen, seminars, vergaderingen, trainingen of conferenties. Ervaar de inspirerende rust.

Faculty Club Huize Heyendaal

Dé ontmoetingsplek op de campus

www.ru.nl/facultyclub

facultyclub@fb.ru.nl of bel: 024 - 361 59 79

Lunch en diner à la carte, ook arrangementen voor recepties, diners en feesten. Uitstekend geoutilleerde vergaderruimten.

Radboud Universiteit Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen

Autoverhuur Nijmegen

Nieuwe Dukenburgseweg 13, 6534 AD, Nijmegen

Postbus 1130, 6501 BC Nijmegen

Tel. 024-3817161

Radboud in'to Languages

opent nieuwe werelden

Excellent communication makes for outstanding academics

Training modules to boost the communicative effectiveness of scientists

www.into.nl

Save the Children

**SEARCH.
RESCUE.
SAVE.**

EEN KIND LAAT JE NIET VERDRINKEN

SMS SCHIP NAAR 4333
(doneer eenmalig € 3,-)

VOX NR. 6 01/2017 INHOUD

P. 8 / ACTUEEL /

Wie voor het grote geld gaat, kiest tandheelkunde

P. 13 / INTERVIEW /

Damkoning Jan Groenendijk (18) 'Het doel is om vroeg of laat wereldkampioen te worden'

P. 18 / WETENSCHAP /

Nijmeegse aanpak van huidkanker is uniek in de wereld

P. 20 / PORTRET /

Eelco, Giselle en Lisa gaan voor een plek in de Tweede Kamer

P. 30 / REPORTAGE /

Met studenten sociale geografie naar Srebrenica. 'Hoe heeft dit kunnen gebeuren?'

EN VERDER / P. 4 / KORTAF / P. 6 / IN BEELD
P. 12 / COLUMN STUDENT / P. 17 / IS DAT ZO? /
P. 34 / COLUMN LUCY'S LAW / P. 36 / OPINIE, GEDICHT,
COLOFON / P. 38 / CULTUUR / P. 40 / ABOUT THE DUTCH

FOTO: DICK VAN AALST

TERUGBLIK OP VIER JAAR COLLEGEVOORZITTER GERARD MEIJER

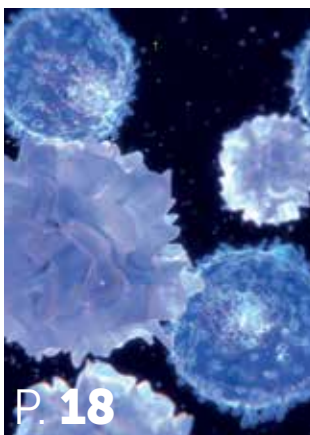
P. 24 / PROFIEL

P. 8

P. 13

P. 18

P. 20

P. 30

FOTO COVER: DUNCAN DE FEY

REDACTIO NEEL

CREPEREN

Ik woon niet in een kartonnen doos onder een brug. Steel niet het brood dat eigenlijk voor de eendjes bedoeld was en hengel ook niet op mijn laatste krachten in stadsvuilnisbakken naar blikjes waar nog een slok in zit. En dat terwijl ik toch culturele antropologie heb gedaan. Dat is een van de studies die hoog scoort in de 'crepeerindex' van de *Keuzegids*. Een opleiding als de mijne zou niet leiden naar succes, maar naar 'creperen'. Wat een onzin, en wat een idiote term. Het woord creperen gebruik je in relatie tot doodgaan of hevig lijden. Academisch geschoolden creperen over het algemeen niet. In deze Vox vragen we studenten in hoeverre ze zich iets aantrekken van het banenperspectief. Durven ze nog te kiezen voor een studie die ze 'leuk' lijkt? Ja, daar lijkt het op, al is er wel druk van buitenaf. Mijn advies zou zijn: laat ze maar lullen.

Neem een voorbeeld aan Jan Groenendijk (18), die zijn hart verloor aan dammen en meedeed aan het WK. Nu moet hij zich het vuur uit de stoffen lopen om zijn BSA te halen maar ach, die jongen komt er wel. Zelfs de baas van de universiteit volgde zijn hart. Onderzoek doen vindt hij 'leuker' en daarom keerde Gerard Meijer terug naar Berlijn. Creperen is zelden het gevolg van je dromen najagen.

Annemarie Haverkamp
hoofdredacteur Vox

 www.facebook.com/voxweb.nl

 @voxnieuws

Iedere maand drinkt Vox een glaasje mee op een borrel die op de een of andere manier met de Radboud Universiteit te maken heeft. Deze keer: het **debuutoptreden** van de Studenten Bigband Nijmegen (SBBN).

Tekst: Gijs Swennen / Foto's: Nick van Dijk

IN HET NIEUWS

Thuiswoners Jongeren blijven langer thuis wonen, blijkt uit cijfers van het CBS. De logische verklaring lijkt de invoering van het leenstelsel. Het aantal verhuizingen in de groep van 17 tot en met 22 jaar daalde in 2016 met 4 procent ten opzichte van 2015. Als Syrische jongeren buiten beschouwing gelaten worden, is de daling nog groter: 7 procent. Veel (jonge) vluchtelingen kregen in 2016 een eigen huis toegewezen. Nijmegen komt er niet best vanaf in het overzicht. Alleen Utrecht, Amsterdam, en Tilburg zagen een nog sterkere daling. In absolute getallen kwamen er in 2016 177 minder jongeren naar de Waalstad dan in 2015.

Rituelen 'Dood' luidt de opbeurende titel van het boek dat Claudia Venhorst en Brenda Mathijssen eind januari publiceerden. Het gaat over tradities en rituelen bij Nederlandse uitvaarten. Zo beschrijven de thanatologen (onderzoekers van sterven en dood) hoe volkszanger André Hazes postuum een trend zette doordat zijn afscheidsceremonie plaatsvond in de Arena. Sindsdien zetten ook andere voetbalclubs hun deuren open voor dergelijke diensten. De onderzoekers lanceerden hun boek tijdens een minisymposium in het Museum voor Anatomie in het Radboudumc.

Slavenregisters In 42 enorme boeken in Suriname staat de levensgeschiedenis opgetekend van in totaal 80.000 tot slaaf gemaakte mensen uit de voormalige kolonie. Deze slavenregisters zijn een potentiële schat voor wetenschappers. Er zijn echter twee problemen: een index ontbreekt en de teksten zijn niet gedigitaliseerd. De Nijmeegse historicus Coen van Galen wil dat veranderen. Via crowdfunding probeert hij 25.000 euro te werven om de registers digitaal te ontsluiten, zodat iedereen ze kan raadplegen. Vervolgens wil hij er zelf onderzoek naar gaan doen. "Het is mij een raadsel waarom dat niet eerder gebeurd is."

WAAR? in een goed bezet Cultuurcafé.

WANNEER? op vrijdag 20 januari, een uitstekend begin van het weekend.

Carnavalskapellen en bigbands vormen een goed huwelijk, vandaar dat de meeste aanwezigen vanavond uit Brabant komen. Onder anderen bandleider **Berend van Deelen** (vooraan) en mede-oprichter **Roy ten Berge** (basgitaar).

Pol Muffels (links) en **Joris Blonk** (rechts), beiden uit Oss, vermaken zich prima. Pol: "Je zou het niet verwachten, maar er lopen toch wat talentjes tussen."

Teamleider **Vincent Barendregt** van het Cultuurcafé: "Iedereen mag zeggen wat-ie wil over het vernieuwde Cultuurcafé, maar het nieuwe podium zorgt ervoor dat de bigband hier kan staan."

Drummer **Jesper van den Eijnden** heeft een aantal fans opgetrommeld. **Frank van Hoof** (midden, rode trui) heeft offers moeten leveren: "Ik luister normaal gesproken alleen hardstyle."

Groupies voor bandleider Berend zijn er in de persoon van **Jet van Dijk, Sanne van Dijk en Franka Buytenhuijs** (van links naar rechts).

Deze **families van twee bandleiden** kwamen vanuit Valkenswaard en Roosendaal naar Nijmegen om het debuut bij te wonen.

Huisbaas Emmy van der Tol in #BOOS

#BOOS Huisvredebreuk, onredelijk hoge boetes, het niet terugbetalen van borg, privacyschending; de lijst met klachten die twee HAN-studenten hadden over hun huisbaas Emmy van der Tol was ellenlang. De twee schakelden Tim Hofman van het internetprogramma #BOOS in om verhaal (en hun borg) te gaan halen. Van der Tol voelde zich naar eigen zeggen 'gegijzeld' door het onaangekondigde bezoek. Van de klachten klopte niet veel, zei ze bovendien. De borg werd terugbetaald, precies op de betalingstermijn van twee maanden.

Ridder Gerard Meijer kreeg tijdens zijn afscheid als collegevoorzitter op 9 januari een koninklijke onderscheiding. Hij verliet Nijmegen als Ridder in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Burgemeester Hubert Bruls roemde hem vanwege zijn prestaties op het gebied van de molecuulfysica en voor zijn bijdrage aan de samenwerking tussen stad en campus. Meijer reageerde geëmotioneerd en omhelsde zijn 84-jarige moeder. Lees op pagina 24 een artikel over de nalatenschap van Meijer op de Radboud Universiteit.

WAARVAN AKTE

'De overheid moet energiebedrijven verplichten stroomuitval te voorkomen.'

Hoogleraar Besturen van veiligheid **Ira Helsloot** zegt in de Volkskrant van 19 januari dat de stroomstoring in Amsterdam makkelijk voorkomen had kunnen worden.

BOVEN HET MAAIVELD

MIENKE DE WILDE

FOTO: PAUL RAPP

Rechtenstudent Mienke de Wilde gaat de deur niet uit zonder een vergiet op haar hoofd. Het hoofddekkel draagt ze uit religieuze overwegingen. De Wilde is een pastafariër, ze gelooft dat het Vliegend Spaghettimonster de wereld heeft geschapen. In de collegebanken draagt ze haar vergiet altijd, en ze staat ook met hoofddekkel op de foto van haar Radboud-studentenkaart. De gemeente Nijmegen wil echter niet toestaan dat ze het vergiet draagt op de foto van haar rijbewijs. Die neemt haar niet serieus. Haar religie zou een parodie zijn. "Maar geloof is iets innerlijks", stelt De Wilde. Ze is nu verwickeld in een juridische procedure. "Als het moet, ga ik door tot het Europese Hof voor de Rechten van de Mens."

8

Het nieuws dat scholierenvakbond LAKS mee zou doen aan de Tweede Kamerverkiezingen haalde in januari vrijwel alle kranten. De pers reageerde dan ook niet blij toen bleek dat het om een onvervalste hoax ging. De NOS stuurde zelfs een boze open brief naar de scholierenvakbond. LAKS wilde met de stunt aandacht vragen voor het toenemende rendementsdenken op middelbare scholen. Nanda van der Sloot, student politicologie, stond op plek acht van de (neppe) kandidatenlijst. Ze heeft geen spijt van de actie. "We hebben de journalistieke impact misschien onderschat, maar ons doel is overgekomen. Negatieve publiciteit is ook publiciteit."

BEELD: GLOEDCOMMUNICATIE

15.000 KILO STROOIZOUT

Het sneeuwde, ijzelde en vroomde in januari. Dat zorgde voor veel gladheid – ook op de Nijmeegse campus. De gladheidbestrijders van de universiteit hadden uiteindelijk 15.000 kilo strooizout nodig om de wegen, paden en ingangen van de campus en het ziekenhuis weer begaanbaar te maken.

De dienst Groen, Wegen en Terreinen heeft daarvoor drie tractoren en een verzameling *good old* handgedreven sneeuwschuivers ter beschikking. En uiteraard een enorme berg zout.

Foto: Marjolein van Diejen

'JA MAAR WAT KÚN JE DAARMEE?'

Wie culturele antropologie gaat studeren, moet zich verantwoorden op familiefeestjes. Daar valt toch geen droog brood mee te verdienen? De *Keuzegids* versterkte dat beeld onlangs door een crepeerindex te presenteren. Wie voor het grote geld gaat, kiest tandheelkunde. Start-salaris: 5.000 euro.

Tekst: Mathijs Noij / Foto's: Joeri Borst en Marjolein van Diejen / Illustraties: Emdé

Bij creperende mensen denk je niet meteen aan universitair geschoold personeel. Toch is dat precies de link die de *Keuzegids* legde in zijn onlangs verschenen voorlichtingsgids over universiteiten. In de zogenaamde 'crepeerindex' zet de *Keuzegids* studies op een rij waar geen droog brood mee te verdienen is. Specifiek gaat het om de studies met de hoogste percentages afgestudeerden die anderhalf jaar na afstuderen minder dan 900 euro bruto op hun salarisstrookje zien staan.

Mats Janssen (20) haalt zijn schouders erover op. Hij is derdejaarsstudent Culturele antropologie en ontwikkelingssociologie, een van de studies die op de crepeerindex prijken. "Op het vwo deden wij een project over ontwikkelingshulp. Dat vond ik interessant." Janssen, kind van twee juristen, ging ook nog even langs bij voorlichtingsactiviteiten van andere studies, maar had zijn keuze eigenlijk al gemaakt. "Ik besloot de studie te kiezen waarvoor ik écht gemotiveerd was. Dat was in mijn geval niet rechten maar culturele antropologie."

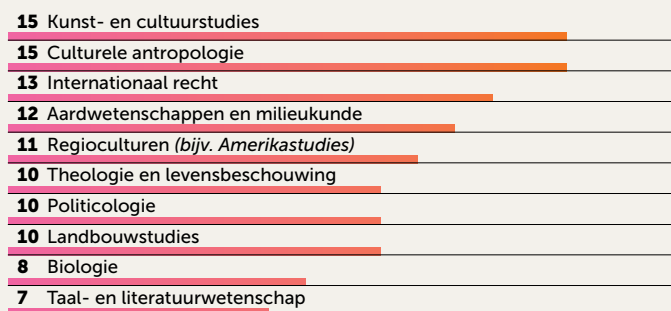
Is hij dan helemaal niet bezig met zijn toekomstige carrière? "Natuurlijk hoop ik later op een leuke baan, maar ik maak me daar totaal geen zorgen om. Zo erg is het heus niet gesteld met die baankansen. Je moet als student wel

zorgen dat je jezelf laat zien. Ik doe een minor beleidskunde en wil een andere master gaan doen, zodat ik mezelf breed in de arbeidsmarkt zet." De meeste antropologen vinden uiteindelijk wel een baan, zegt Janssen. "Dat je niet in het eerste jaar na afstuderen meteen veel geld verdient, is jammer. Maar als je daardoor later een leuke baan vindt, is het de moeite waard."

>

De crepeerindex van de *Keuzegids*

Percentage afgestudeerde dat 1,5 jaar na de studie een bruto-maandinkomen heeft van maximaal € 900

MATS JANSSEN

'ZORG WEL
DAT JE JEZELF
LAAT ZIEN'

Wie de cijfers uit de *Keuzegids* erbij haalt, ziet dat de woorden van Janssen best wel eens kunnen kloppen. Culturele antropologie staat dan wel tussen de 'crepeerstudies', toch is het niet zo dat de meerderheid er geen baan mee kan vinden. Oké, het gemiddelde salaris na anderhalf jaar bedraagt 1.730 euro bruto. Dat is geen vetpot, maar ook geen hongerloos – laat staan dat de alumnus gevaar loopt te creperen. 15 procent van de oud-studenten zit onder de gewraakte 900 euro bruto.

Leenstelsel

Hoogleraar Toon van Meijl is blij met studenten zoals Mats, die zich niet enkel laten leiden door ranglijstjes en statistieken. De hoogleraar Culturele antropologie heeft het de afgelopen jaren steeds drukker zien worden bij voorlichtingsactiviteiten van de universiteit. Zeker nu de basisbeurs plaats heeft gemaakt voor een leenstelsel, neemt het belang van een goede eerste studiekeuze toe. "Studenten lenen voor hun opleiding. Daardoor wordt academisch onderwijs een investering die moet renderen. De vraag wat de student later gaat verdienen, wordt zo vanzelf relevant."

Dat vindt Van Meijl een zorgelijke ontwikkeling. "De manier waarop de *Keuzegids* de crepeerindex presenteerde, vind ik kwalijk. Ze wekken de verwachting dat je op de universiteit een beroep leert, maar in de meeste gevallen is dat niet zo. Behalve bij tandheelkunde. Bij negen van de tien studies is het toekomstige beroep niet zo concreet."

Van Meijl krijgt in zijn kritiek op de crepeerindex bijval van Jolanda van den Broek, hoofd onderwijsmarketing van de Radboud Universiteit. Zij noemt de index "verschrikkelijk en misplaatst". "Je moet de verhalen achter de cijfers weten om deze te kunnen interpreteren. Het zegt eigenlijk heel weinig als 15 procent weinig verdient. Als een paar studenten van een kleinere studie besluiten op wereldreis te gaan, kom je al gauw op zo'n percentage."

Volgens Van den Broek is het een trend dat scholieren zich steeds beter laten voorlichten over hun studiekeuze. De universiteit speelt daarop in door veel aanwezig te zijn op middelbare scholen en scholieren uit te nodigen. Ook de populariteit van open dagen groeit. "Studenten komen

WAT ZIJN DE MOTIEVEN OM VOOR EEN STU- DIE TE KIEZEN?

De jaarlijkse Startmonitor vraagt ieder jaar aan eerstejaarsstudenten wat hun belangrijkste motieven waren om voor hun studie te kiezen, waarbij meerdere antwoorden mogelijk zijn. Het meest genoemde antwoord – met afstand – is dat ze de studie inhoudelijk interessant vinden (94 procent). Op twee staat de aansluiting op iemands capaciteiten (76 procent) Daarna volgen de brede beroepsmogelijkheden (60 procent) en de baankansen (42 procent). 29 procent heeft ook voor zijn of haar studie gekozen voor het hoge salaris. Opvallend is dat de arbeids- en salarisgerelateerde motieven om voor een studie te kiezen sinds het hoogtepunt van de financiële crisis steeds onbelangrijker worden. Blijkbaar hebben studenten weer steeds vaker het vertrouwen dat het op de banenmarkt wel goed komt.

'BEU OM ME OP
VERJAARDAGEN
TE VERDEDIGEN'

MANNICK WOLTERS

daar vaak met hun ouders naartoe, die als een soort mentor optreden. Dat was vroeger toch wel anders." Op de open dag wordt duidelijk gecommuniceerd over baankansen en toekomstige beroepen. Niet met de bedoeling om af te schrikken. "Als je hart bij een bepaalde studie ligt," zegt Van den Broek, "is dat altijd een goede keuze. Ook als je daar uiteindelijk iets minder mee verdient."

Ouders

Edwin van Meerkerk is als universitair docent betrokken bij de wervingsactiviteiten van zijn opleiding Algemene cultuurwetenschappen (ACW) – die bovenaan de crepeerindex staat. Hij ziet het, net als collega Van Meijl en onderwijsmarketeer Van den Broek, steeds drukker worden op voorlichtingsdagen. "Vaak zijn het de ouders die vragen stellen over baankansen en het toekomstig salaris."

Toch denkt Van Meerkerk niet dat het financiële toekomstplaatje veel belangrijker is geworden. "Zeker niet bij de studenten die wél ACW gaan studeren. Zij kiezen niet voor het geld, want dan waren ze een andere studie gaan doen." Waar volgens Van Meerkerk studenten zich bewust of onbewust veel meer door laten sturen is hun idee over het nut van een studie. "Alle geesteswetenschappen hebben te maken met een slecht imago: namelijk dat het een soort hobbystudies zijn. Dat stereotype kleeft ook aan ACW."

Die collectieve beeldvorming over de letteren is doorgeslagen. Kinderen krijgen er op de middelbare school al mee te maken. Van Meerkerk: "Op de middelbare school is het zo dat de leerlingen met hoge cijfers niet naar het profiel cultuur en maatschappij gaan. Laatst hoorde ik het verhaal van iemand wiens zoon goede cijfers haalde en naar cultuur en maatschappij wilde. Hij is een echte alfa, maar moest stampij maken om dat profiel te mógen kiezen."

Hoogleraar Toon van Meijl van Culturele antropologie ziet met lede ogen aan hoe scholieren al op jonge leeftijd worden gedwongen keuzes te maken. "We zijn te ver doorgeslagen in het benadrukken hoe belangrijk het is om de juiste keuze te maken. Dat die later gi-gan-ti-sche gevolgen zal hebben."

Het kan anders: “In de Verenigde Staten word je veel langer, veel breder opgeleid. Je hoeft pas later te kiezen. In Nederland word je gedwongen op jonge leeftijd al te kiezen, terwijl je carrière nooit volgens de uitgestippelde route zal verlopen. Alsof je op je veertiende al weet wat je op je veertigste zal doen.”

Studenten merken veel van die collectieve beeldvorming. Mannick Wolters (23) volgt nu de universitaire lerarenopleiding, maar deed daarvoor een bachelor en master bij ACW. “Ik werd het beu om me op verjaardagen steeds te moeten verdedigen voor mijn studiekeuze. ‘Daar heb je toch niets aan?’ vroegen mensen altijd. Dan ben je blij als je weer onder medestudenten bent.”

Niettemin is de banenmarkt onder kunststudenten een gespreksonderwerp. Wolters: “Mijn studievrienden zijn het er over eens dat het wel goedkomt op de arbeidsmarkt. Je hebt toch een universitair diploma binnen. Wel zijn de tijden van vaste contracten in onze sector wel voorbij: het aanbod bestaat uit tijdelijke banen van enkele maanden en freelance werkzaamheden.”

Startsalaris

De andere kant van de medaille bestaat ook: studies die (op)leiden tot een bijna gegarandeerde welvaart. Studenten die een technische opleiding volgen, worden vaak al tijdens hun studie benaderd door recruiters of potentiële werkgevers. Thijs Nieuwdorp (23) is er zo een. De bachelorstudent Kunstmatige intelligentie krijgt af en toe een berichtje via LinkedIn of hij niet eens naar een bepaalde vacature wil kijken.

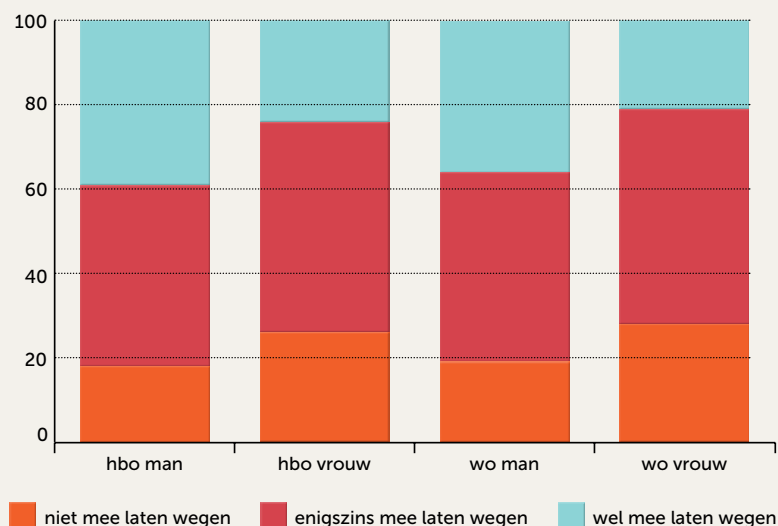
“Meestal antwoord ik dat ik eerst maar eens mijn bachelor moet afronden”, zegt Nieuwdorp. Wel werkt de student al drie jaar een dag in de week bij softwareontwikkelaar Topicus – een hip, klein bedrijfje in Deventer. “Ze doen veel tests op de software die ze ontwikkelen”, vertelt Nieuwdorp. “Voorheen kostte dat veel werk, maar ik heb dat allemaal geautomatiseerd. Nu is het één druk op de knop.” Lachend: “Ze zijn wel blij met me, ja. Ik mag zelf bepalen welke dag ik kom werken. Een ideale baan voor naast de studie.”

In hoeverre hebben eerstejaars baankansen laten meewegen bij hun studiekeuze?

Vrouwen vinden bij het kiezen van hun studie de toekomstige baankansen veel minder belangrijk dan hun mannelijke medestudenten. Opvallend is verder dat hbo-studenten (man en vrouw) de baankansen wat vaker laten meewegen dan academische studenten als ze voor hun studiekeuze staan.

Bron: Studentenmonitor 2015

Toch doet Nieuwdorp zijn studie niet voor het toekomstige salaris. “Het is heus mooi meegenomen, hoor. Ik vind het belangrijk om later een baan te vinden die leuk is én goed verdient. Maar ik vind Kunstmatige intelligentie bovenal gewoon heel interessant.”

Tandheelkunde is het meest extreme voorbeeld als het gaat om hoge toekomstige salarissen. Als de *Keuzegids* naast een crepeerindex ook een ‘floreerindex’ had gemaakt, had deze studie met stip bovenaan gestaan. Het gemiddelde startsalaris van een tandarts bedraagt 5.300 euro bruto.

Voor Miranda Aarts speelde geld geen rol in haar keuze voor tandheelkunde. “Bij een enkele medestudent van mij was dit wel een factor. Maar je valt snel genoeg door de mand”, zegt ze. “Je hebt zo veel verschillende kwaliteiten nodig om tandarts te kunnen worden.”

>

COLUMN

STUDENT2016

Maarten van Gestel is student filosofie

Tafelvoetbal

Deze maand kwam ik erachter dat mijn motorische afwijking zo maar de teloorgang van mijn droom-carrière als topjournalist kan gaan betekenen. Sinds december loop ik namelijk stage bij de redactie van een televisieprogramma. Op die redactie staat een tafelvoetbaltafel. En tafelvoetbal blijkt geen schaken – wat ik hoopte – maar een keihard balspel waarin ik, net zoals in alle andere balspellen, genadeloos verlies. Wat goed zou moeten zijn voor onze teamspirit, uit zich als een hiërarchisch machtsspel waarin ik keer na keer onderaan de journalistieke voedselketen beland.

Het probleem is dat ik motorisch gestoord ben. Een bal vangen is voor mij hogere wiskunde. Een mandarijn of pen *rocket science*. Als kleuter ging ik daarom op judo. Net zoals vele andere lotgenootjes met de hoop op een betere hand-oogcoördinatie. Tien jaar later (op een leeftijd waarop het überhaupt al niet meer helemaal oké is om meisjes op de grond te gooien) trainde ik voor mijn zwarte band, maar een bal vangen ging nog steeds niet. Op de middelbare school kreeg ik als enige leerling huiswerk voor gym. Naast sommetjes schrijven, moesten mijn handen thuis een volleybal hooghouden. De bal paste niet in mijn Eastpak, dus droeg ik hem elke les mee. Een helderder bevestiging van mijn status als lichamelijke autist bestaat niet.

Tot nu heb ik er nooit echt een probleem mee gehad. Ik faalde niet in álles. Voor 'kastrollen' kreeg ik bijvoorbeeld jaar na jaar een 10 (al kan dat ook medelijden van de docent zijn geweest) en ik haalde de bruine band bij judo (al was dat wellicht een truc om me bij onze krimpjende judoclub te houden). Maar de tafelvoetbaltafel bezorgt me een hoop angst. Het ergste is dat ik hem – in tegenstelling tot de volleybal – ook niet mee naar huis kan nemen om te oefenen.

Mijn enige hoop is nu gevestigd op het ultieme geluksgevoel van mijn baas wanneer hij me met 10-0 verslaat. Na mijn stage gaat hij dat gevoel misschien wel missen. Onthoudt hij me. Hoopt hij dat ik snel terugkom, zodat hij nog één keer genadeloos kan winnen. En als ik ook nog met 10-0 van onze presentatrice verlies, haar diezelfde euforie kan bezorgen, dan maak ik misschien toch een kans op die journalistieke droomcarrière.

**MIRANDA
AARTS**

Bovendien vergt de studie de nodige inzet: zes jaar lang dertig tot veertig uur per week onderwijs met veel praktijklessen. Dat houdt je moeilijk vol met alleen geld als motivatie.”

Sommige tandheekundestudenten hebben in de laatste jaren van hun studie al een baan bij een praktijk: die werken op zaterdag en studeren doordeweeks. “Je kunt je afvragen waarom ze dat doen”, zegt opleidingsdirecteur Nico Creugers. “Hun studieschuld hebben ze zo afbetaald als ze klaar zijn. Maar ach, als ze het toch leuk vinden?”

“Als beginnend tandarts kom je in een gespreid bedje terecht”, zegt Creugers. Door de schaarste aan tandartsen is de baangarantie bijna 100 procent. Miranda Aarts vindt het niet onterecht dat studenten meteen veel geld verdienen. “Tandheekunde is een zware studie en als tandarts zie je wel veertig patiënten per dag.”

Toch heeft ook een carrière als tandarts – ondanks de financiële gemakken – een keerzijde. Aarts wijst op de beperkte mogelijkheden om door te groeien. Creugers ziet dat luxe probleem ook bij vakgenoten. “Op een gegeven moment hebben veel mensen toch behoefte aan verandering. Vooral tandartsen rond de 45 jaar willen het roer nog wel eens omgooien. Die gaan hun praktijk flink verbouwen, of beginnen aan een tweede studie. Bedrijfskunde bijvoorbeeld, waarmee ze een leidinggevende functie kunnen bekleden in een grote praktijk.”

Maar Creugers ziet ook collega's die opeens kunstgeschiedenis gaan studeren. Ironisch genoeg is dit vakgebied volgens de *Keuzegids* een van de slechts betaalde vakgebieden voor academici. Maar dat is dan ook niet de drijfveer van de bijsluitende tandartsen. “Inderdaad,” zegt Creugers, “dat is puur voor de hobby. Voor het geld hoeven ze het niet te doen.” *

Met medewerking van Tim van Ham en Wiep de Ligny

DAMKONING MET EEN BINDEND STUDIEADVIES

Wildvreemden spreken hem in de kroeg aan als 'de damkoning'. Jan Groenendijk, pas achttien jaar, streed in december om de wereldtitel dammen. Nu richt Groenendijk zijn focus weer op zijn Nijmeegse studie natuur- en sterrenkunde. Of hij voldoende studiepunten haalt om te mogen blijven, is nog maar de vraag.

Tekst: Tim van Ham / Foto's: Duncan de Fey

Bij een dammer denk je snel aan een grijze man uit een voormalig Sovjetland, met roos op de schouders van zijn versleten pak. Als Jan Groenendijk (18), eerstejaarsstudent natuur- en sterrenkunde, het tijdens het WK dammen opneemt tegen zijn rivaal Roel Boomstra (23) bestaat het publiek – dat kijkt via een scherm – inderdaad vooral uit mannen die al van hun pensioen genieten. Het is december, maar Vox ziet ten minste één persoon op sandalen (uiteraard met sokken – mogelijk van geitenwol).

Hoe anders is dat een kamer verder, waar in de chique trouwzaal van het gemeentehuis de twee dammers het tegen elkaar opnemen. Twee Hollandse jongemannen – keurig in pak. De dammers spelen voor een groot scherm met daarop de sponsors: hiphoplabel Top Notch en YoungCapital – een uitzendbureau dat zich richt op jongeren.

Hiphop

Groenendijk en Boomstra zorgen voor een frisse wind in de damwereld. "In 2015 werd ik tweede op het WK in Emmen", zegt Groenendijk, twee weken na zijn verloren WK-partijen van eind 2016, thuis in Wageningen. "De gehele gevestigde orde deed mee in Emmen en ineens werd ik tweede – een enorme verrassing voor de buitenwereld. Dat stond in alle kranten en iedereen las erover. Ik kwam op Nieuwsuur. Het was in jaren niet gebeurd dat er een dammer op de nationale tv kwam."

Dat optreden bleek later de opmaat naar een aparte samenwerking. De moeder van Groenendijk kreeg mail van Kees de Koning, de oprichter en eigenaar van Top Notch – met afstand het hipste en invloedrijkste hiphoplabel van Nederland. "Hij zei dat hij mijn verhaal cool vond en graag wilde helpen om de volgende strijd om de wereldtitel beter op de kaart te zetten", aldus Groenendijk.

Zo gezegd, zo geregeld. Top Notch maakte voorafgaand, tijdens en na het WK bombastische filmpjes met Groenendijk en tegenstander Boomstra. Top Notch haalde enkele van zijn bekendste rappers van stal om het geheel wat meer cachet te geven. De dammers trokken op hun beurt hun beste pak aan. De flitsende filmpjes (de eerste lijkt een spannende filmtrailer) moesten heel het land laten zien dat twee Nederlandse dammers spelen om de wereldtitel.

Dat lukte aardig. "Voorafgaand aan een persmoment waar alle grote kranten bij zouden zijn, kreeg ik een tele-

foontje", zegt Groenendijk. "Het was De Wereld Draait Door, de redactie dacht erover ons aan tafel te zetten." Een dag later legde Groenendijk – met wat tegenzin – voor anderhalf miljoen kijkers aan Matthijs van Nieuwkerk uit hoe hij ooit zijn elleboog brak tijdens een damtoernooi (samengevat: hij viel bij het knuffelen van een Pools dammeisje). "Ik geneerde me natuurlijk voor dat voorval. Maar achteraf ben ik blij dat het ter sprake kwam. Het leverde leuke tv op." Het was voor het eerst dat de talkshow over dammen ging. En niet de laatste keer: Groenendijk en zijn opponent mochten na het WK nog een keer terugkomen.

Talent

Dat Groenendijk talent heeft, is duidelijk. Toch was het alles behalve vanzelfsprekend dat hij dammer zou worden. Hij damde als jochie zoals ieder klein kind dat doet: zo nu en dan een potje bij oma, zonder precies te weten wat hij deed. Voetballen ging hem aanvankelijk beter af: hij haalde zelfs de selectie-elftallen van de KNVB en droomde van een carrière als profvoetballer. Dat veranderde langzaam vanaf groep vijf van de basisschool.

"Er was een schooldamtoernooi in mijn woonplaats Wageningen, met scholen uit heel Nederland. Ik schreef me in omdat me dat wel leuk leek. De damclub deelde wildcards voor tien gratis lessen uit aan de beste dammers. Ik geloof niet dat ik heel veel beter presteerde dan mijn klasgenoten, maar grotendeels door toeval kreeg ik zo'n wildcard."

Daarna ging het razendsnel. De nationale dambond heeft tien dikke mappen vol lesmateriaal. Wie serieus wil dammen, werkt die mappen door. Sommigen doen een half jaar over die eerste map, anderen wat langer. Groenendijk had de eerste map na vier weken uit. Tijdens de lessen zat hij tussen jongens van vijf jaar ouder, omdat hij zo ver voorliep. "Die mappen heb ik vrij maniakaal doorgewerkt. Ik stond ermee op en ging ermee naar bed – letterlijk. Voor ik naar school ging, werkte ik een half uurtje in die mappen. Na school ook, en 's avonds ook als het kon. Op de basisschool heb je verder toch niet zo veel te doen."

Na de tien gratis lessen volgde uiteraard een lidmaatschap bij de damclub, en al snel kwamen de eerste toernooien. Daar bleek Groenendijk een bijzonder talent.

'IK SLUIT ME MOMENTEEL ECHT OP OM ME HELEMAAL OP MIJN STUDIE TE STORTEN'

Bietensoep

"Mijn eerste echte wedstrijd speelde ik toen ik acht was. Ik zat een maand of vier bij de damclub en had me via het Gelders kampioenschap geplaatst voor de halve finale van het Nederlands kampioenschap. Ik kwam net niet in de finale. Als ik van één bepaald jongetje had gewonnen, had ik de finale gehaald. Steeds als ik dat ventje zag, moest ik aan de misgelopen finale denken. Ik dacht: potverdomme, dat gaat me niet weer gebeuren. Ik heb direct de datum van het volgende NK in mijn agenda gezet en ben daarna nóg fanatieker die mappen ingedoken." Groenendijk begint te glimlachen: "Ik heb daarna alleen nog maar van dat jongetje gewonnen."

Het omcirkelde NK een jaar later ging goed. Groenendijk - met zijn anderhalf jaar ervaring - werd tweede en plaatste zich daarmee voor het EK voor leeftijdsgenoten,

in Polen. "Mijn eerste toernooi in het buitenland. Dat was een avontuur. Ik was negen en kende alleen het eten dat mijn vader kookte. In Polen kreeg ik een of andere bietensoep voorgeschoteld. Dat was schrikken ..."

Het dammen ging stukken beter. Hij verloor slechts één potje, van een klein Russisch jochie. Maar omdat Groenendijk de rest van zijn partijen won en dat Russische jongetje zijn laatste wedstrijd verloor, won Groenendijk het EK. Hij wist tegen die tijd al wel dat hij wat kon, maar de toernooiwinst in Polen was voor hem de definitieve bevestiging dat het serieus was. Een EK win je niet zonder serieus talent.

Grootmeesterstitel

En dus ging Groenendijk door. Hij speelde als knul van elf de nationale competitie, tegen mannen van zeventig.

>

HET WK

Alexander Georgiev won in 2015 het toernooi om de wereldtitel dammen en mocht zich daarmee wereldkampioen noemen. Groenendijk – tweede op dat toernooi – verdiende door zijn prestatie het recht om Georgiev uit te dagen voor een tweestrijd om die wereldtitel. Georgiev weigerde om onduidelijke redenen, waardoor Groenendijk en (nummer drie) Roel Boomstra mochten uitmaken wie de nieuwe wereldkampioen zou worden. De twee Nederlandse dammers speelden in december 2016 twaalf keer tegen elkaar, in Groningen, Wageningen en Den Haag. Acht keer speelden ze remise, vier keer won Boomstra – die nu dus de nieuwe wereldkampioen is.

Al snel viel er binnen de landsgrenzen niet veel meer te winnen. Op zijn zestiende schrijft de nationale dambond hem in voor het EK voor volwassenen. Een toernooi dat wemelt van de oud-wereldkampioenen. Groenendijk blijft op de been en houdt alle grootmeesters op remise (“vraag niet hoe”), waaronder een tienvoudig wereldkampioen. Het levert hem de grootmeestertitel op en kwalificatie voor het wereldkampioenschap.

“Als er vanwege mijn leeftijd al sprake was van onderschatting, dan was dat toen voorbij”, zegt hij. “Sommige mannen konden er niet goed tegen om van mij te verliezen en liepen na de partij meteen weg. Overigens kunnen de meesten er wél van genieten hoor. ‘Prachtig dat zo’n knaapje dit al kan’, zeggen ze dan.”

Groenendijks eerste WK verloopt aanvankelijk zoals altijd: heel goed. Hij wint veel en staat één ronde voor het einde hoog in de ranglijst. Door gunstige uitslagen op andere tafels heeft Groenendijk bij winst de wereldtitel binnen. Hij bereikt een winnende stand op het bord die hij vrij eenvoudig uit had kunnen spelen. “Maar ik verprutste het volledig en mijn tegenstander maakte remise. Het is een heel beroemde partij geworden, omdat ik toen een enorme fout maakte. Ik denk dat alle grote dammers zich dat bewuste moment herinneren.”

Zijn tweede plek (achter de mazzelende Rus Alexander Georgiev) levert hem uiteindelijk wel de mogelijkheid tot een nieuwe titelstrijd op (zie kader), maar opnieuw lukt het niet. “Het doel is wel om vroeg of laat een keer wereldkampioen te worden. Ik was al twee keer heel dichtbij, maar ik ben nog jong. Er komen nog meer kansen.”

Studiepunten

Groenendijk kan moeilijk uitleggen waar het fout ging tegen Roel Boomstra. “Ik speelde niet best en Roel was in topvorm. Ik kwam steeds in tijdnood en dat brak me op.” Boomstra kwam goed voor de dag. Hij had zijn studie een half jaar gestaakt om zich volledig op het WK en de speelstijl van zijn tegenspeler te richten.

“Die heeft in die tijd heel mijn psyche doorgelicht”, zegt Groenendijk lachend. “Terwijl hij al met die wedstrijd bezig was, begon ik mijn studie in Nijmegen. Dat is natuurlijk geen ideale voorbereiding. Aan de andere kant is het ook niks voor mij om me zes maanden op te sluiten om me op één opponent te concentreren – ik zou helemaal gek worden. Ik kan dus niet de volledige schuld bij mijn studiebelasting leggen.”

Niet alleen lijdt zijn damspel onder zijn studie, het omgekeerde is ook waar. Groenendijk mompde aanvankelijk dat de opleiding zich weinig flexibel opstelde tegenover de topsporter. Inmiddels heeft de universiteit beterschap beloofd: hertentamens worden aangepast op zijn speelschema en hij krijgt begeleiding van een studieadviseur. Wiskundehoogleraar Klaas Landsman is beschikbaar om bijles te geven. Maar aan het bindend studieadvies verandert niets – hij moet nog steeds voldoende studiepunten halen.

“Het is een vooruitgang, maar ik moet zien of het allemaal gaat lukken. Het is niet zo dat ik nu met een gerust hart zit te studeren, in de overtuiging dat ik het ga halen. Ik sluit me momenteel echt op om me helemaal op mijn studie te storten. Het is erg veel allemaal. Hopelijk haal ik het, want ik wil niet weg uit Nijmegen.” ★

BIO

NAAM: Jan Groenendijk

LEEFTIJD: 18

OPLEIDING: eerstejaars student natuur- en sterrenkunde in

Nijmegen

WOONPLAATS: hij woont thuis bij zijn ouders in Wageningen

LOOPBAAN: de jongste damprof

van Nederland. Hij werd in zijn leeftijdscategorie drie keer wereldkampioen en zeven keer

Europees kampioen. Groenendijk

heeft een A-status van sportkoepel NOC*NSF (waardoor hij ook een maandelijks ‘salaris’ krijgt).

In deze rubriek controleert Vox of uitspraken op en over de universiteit wel kloppen. Deze maand een bewering uit de rede van Gerard Meijer bij zijn vertrek als voorzitter van het college van bestuur. Volgens Meijer is er sprake van een vertregolf van universiteitsbestuurders, mede door de onwelwillende houding van 'Den Haag'.

Tekst: Paul van den Broek

DE UITSPRAAK:

‘Van de huidige voorzitters zijn er slechts twee langer in functie dan ik en er zijn nu vijf vacatures voor vicevoorzitters.’

Wanneer werd dit gezegd?

Gerard Meijer ging in op de snelle doorloop van universiteitsbestuurders in zijn vijfde en laatste nieuwjaarsrede op maandag 9 januari: na vier jaar en drie maanden voorzitterschap verkast hij naar het Max Planck Gesellschaft in Berlijn. Volgens Meijer heeft de duiventil betrekking op alle hoogste bestuurszetels binnen de veertien Nederlandse universiteiten. 'Mensen hebben er geen zin meer in, lijkt het wel', zei Meijer daags na de rede in *de Volkskrant*.

Zijn de besturen een duiventil?

Wat betreft de voorzitters van het college van bestuur heeft Meijer goed gerekend. Bij de aankondiging van zijn vertrek uit Nijmegen werd hem voor de voeten geworpen dat hij het nogal snel voor gezien hield. Maar is vier jaar en drie maanden voorzitterschap kort? Vox checkte de zittingsduur elders en het klopt dat er maar twee collega's nog langer in functie zijn dan Meijer zelf: Martin Paul van de universiteit in Maastricht en de al in 2008 benoemde Sibrand Poppema in Groningen.

Zijn er inderdaad vijf vacatures voor vicevoorzitter?

Ze zijn er of ze komen eraan. Vijf van de veertien universiteiten maken een wisseling van de wacht door, een aantal keren vanwege pensioen, een keer om gezondheidsredenen en in een vijfde geval omdat de universiteit van een twee- naar een driekoppig bestuur overstapt: Tilburg University zoekt naast de voorzitter en de rector momenteel een derde bestuurslid in het college.

Hoe zit het met de rectores magnifici?

"Tien van de huidige rectores zijn na mij benoemd", aldus Meijer. Klopt ook. Vox noteert vier universiteiten met een rector die al op het pluche zat vóór september 2012: Anja Oskamp aan de Open Universiteit, Elmer Sterken in Groningen, Bert van der Zwaan in Utrecht en – dé oudgediende in het gezelschap – Karel Luyben in Delft, rector sinds januari 2010.

Vliegen ook de secretarissen vaak uit?

Hierover bleef Meijer in het vage, met zijn uitspraak in de nieuwjaarsrede dat "het met de secretarissen niet beter is gesteld, afgezien van de situatie in Nijmegen". Als we opnieuw september 2012 als grensmaal slaan, is het beeld van een duiventil niet ver weg. Slechts een handjevol secretarissen heeft Meijer in 2012 zien komen en juist deze maanden maken liefst vier, soms al langer zittende mannen plaats voor een nieuweling. Dat Nijmegen op dit punt een toonbeeld van stabiliteit is met 'onze' secretaris Jef van de Riet is waar. Hij trad hier aan in 2005, na een al twaalf jaar durende zelfde functie in Tilburg. Je kunt hem met recht de nestor van het gezelschap secretarissen noemen. Hoe zit het met de cijferkunde van Gerard Meijer? Niks mis mee, zoals we de hardcore bètawetenschapper in zijn voorzitterschap hebben leren kennen: zijn puntjes staan op de i. Je kunt je wel afvragen hoe relevant de waarneming is: universiteitsbestuurders worden nu eenmaal benoemd voor een bepaalde zittingsduur, vaak vier jaar. We hebben gepolst of universiteitsvereniging VSNU een verklaring heeft voor de duiventil, maar de woordvoerder aldaar spreekt van toeval.

Meijer noemde als reden de "onwelwillende houding van Den Haag".

De VSNU kan zich weinig voorstellen bij de uithaal van Meijer naar Den Haag. In *de Volkskrant* wees hij desgevraagd op het salarisplafond, zij het in een kleine rol. Belangrijker is volgens Meijer het gebrek aan rugdekking van Den Haag bij bestuurlijke perikelen, bijvoorbeeld toen zijn voormalig collega Louise Gunning aan de UvA het veld moest ruimen na de bezettingen in 2015. Bestuurders werden weggezet als plucheplakkende graaiers, zei Meijer in *de Volkskrant*, 'en daar kan ik nog emotioneel van worden'.

Is dat zo?

Eigen cellen gaan huidkanker

Geen ziekenhuis ter wereld behandelt patiënten met huidkanker zoals het Radboudumc dat doet. Met speciale afweercellen die de patiënt zelf produceert. En een apparaat dat ze uit miljarden andere cellen vist. Onlangs is een grootschalig onderzoek gestart naar de effectiviteit.

Tekst: Martine Zuidweg
Foto: Getty Images (selvanegra)

Daar staat-ie dan: het apparaat dat de Nijmeegse behandeling van huidkanker zo uniek maakt. Een meter breed en een halve meter in de hoogte. Met voorop een minicentrifuge, die in verbinding staat met een grote zak lichtrood gekleurd bloed. De zak telt maar liefst twintig miljard witte bloedcellen, die zorgen voor de afweer in het lichaam. Het apparaat weet uit al die witte bloedcellen de crème de la crème te vissen: de dendritische cellen. Het zijn de veiligheidsexperts onder de afweercellen, zij die het veiligheidsbeleid uitstippelen. Ze geven de doorsnee witte bloedcellen, die opereren als agent in de straat, belangrijke aanwijzingen om de crimineel – hier: een tumorcel – te pakken en uit te schakelen.

Bloed

Het apparaat bleek het ei van Columbus bij de aanpak van kanker met behulp van het eigen afweersysteem. Het Radboudumc behandelt al twintig jaar patiënten met afweercellen. Experimenteel en dus op kleine schaal, maar lang genoeg om te ervaren hoe belangrijk de kwaliteit van de veiligheidsexperts is in het gevecht met de tumor. “Wij zijn de enigen ter wereld die de cellen direct uit het bloed halen”, zegt

hoogleraar Translationele tumorimmunologie Jolanda de Vries, die er vanaf het eerste uur bij was.

Vóór het apparaat er was, kweekten De Vries en haar collega's in hun lab dendritische cellen uit andere bloedcellen. Ook die hadden wel een effect bij patiënten met huidkanker. Maar toen de onderzoekers de cellen direct uit het bloed van die patiënten haalden en ze daarna bewerkten in het lab, zagen ze een duidelijk verschil. “Met deze patiënten ging het beter dan met de voorgaande groepen. Waarschijnlijk kan de natuur het uiteindelijk toch veel beter dan wij. En: het is gemakkelijker om cellen te isoleren dan om ze opnieuw te maken. Eerst waren we zeven tot negen dagen bezig, nu twee tot drie.”

Een à twee op de honderd witte bloedcellen is een dendritische cel. Pik ze er dan maar even uit. Een Duitse fabrikant bracht in 2012 het apparaat, een zogenaamde Clinimacs Prodigy, op de markt. Stop twintig miljard witte bloedcellen in de prodigy, zoals de laboranten 'm noemen, en de dendritische cellen komen er een tijdje later in een aparte plastic zak uit. In het Nijmeegse lab voor tumorimmunologie voegen analisten vervolgens eiwitten toe om de veiligheidsexperts nog wat slimmer en sterker te maken. Daarna spuiten artsen van de afdeling medische oncologie ze terug in het

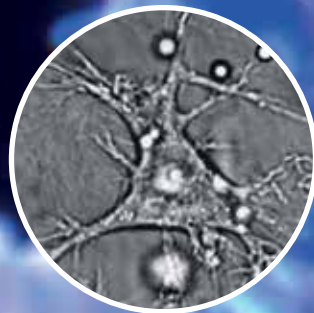

Foto: Radboudumc

en anker te lijf

Wie denkt dat je de *Clinimacs Prodigy* op een achternamiddag wel eventjes van dichtbij kunt gaan bekijken, heeft het mis. Het apparaat dat de speciale afweercellen selecteert, vereist gepaste kledij. Wat neerkomt op: vrij weinig kledij. Nadat je met beide schoenen op een desinfecterende mat hebt gestaan, kun je je kleren uittrekken. Over je ondergoed komt een uit de steriele verpakking bevrijde blauwe pyjama. De badmuts waar je fabriekspersoneel vaak mee ziet, is niet voldoende. Je moet een kunststof bivakmuts op. Je handen was je met een speciale zeep, maar ook dat is niet afdoende. Er gaan handschoenen overheen die je desinfecteert met alcohol. "Wat je mee naar binnen neemt aan bacillen moet je zo veel mogelijk beperken, want je wilt geen cellen besmetten", verklaart laborant Tom van Oorschot.

lichaam van de patiënt, in de hoop dat ze de daar aanwezige witte bloedcellen aanzetten tot het opruimen van de tumorcellen. De patiënten krijgen het vaccin eerst drie keer om de twee weken ingespoten en na een half jaar nog eens. Als de kanker uitblijft, geven de artsen nog drie keer een injectie. De resultaten zijn bemoedigend: de tumor blijft vaker weg of verdwijnt. Als De Vries en haar collega's na een paar weken in een huidtest zien dat het aantal afweercellen groeit, weten ze eigenlijk al dat het wel goed zit.

Duur

Maar het vaccin is nooit getest op een grote groep mensen. Ook vanwege de hoge kosten: ruim 60.000 euro per patiënt. Toch kon het Radboudumc begin januari starten met grootschalig onderzoek, want de behandeling wordt tijdelijk vergoed door de basisverzekering.

De behandeling wordt voor vijf jaar vergoed. Hoe belangrijk is dat voor jullie?

De Vries: "Heel belangrijk, omdat het ons de gelegenheid geeft het effect bij veel meer mensen te onderzoeken. Je kunt wel in een kleine studie hebben gezien wat het voor patiënten doet, maar pas als je bij veel patiënten aantoonst dat het effect ook echt statistisch significant is, kun je zeggen dat het werkt. Alleen:

het is heel lastig om geld te krijgen voor grootschalig onderzoek met een medicijn dat nog niet bewezen effectief is. Het is eigenlijk te duur voor de gangbare subsidieverstrekking en de basisverzekering vergoedt normaal alleen behandelingen die zich helemaal hebben bewezen. Dat we de studie nu uitvoeren op kosten van de basisverzekering is echt bijzonder. Uniek in Europa voor zover ik weet. Nog niet zo lang geleden hield ik in Brussel een voordracht op een patiëntencongres. Toen ik over onze studie vertelde, reageerden patiënten heel enthousiast: dat wilden ze ook wel. Het zou hen in elk geval eerder toegang geven tot veelbelovende medicijnen."

Als de behandeling effectief blijkt, dan beslist het ministerie van Volksgezondheid of de behandeling definitief wordt opgenomen in het basispakket. Wanneer is-ie effectief?

"We behandelen 210 huidkankerpatiënten bij wie de lymfeklieren met uitzaaiingen zijn verwijderd. Zij zijn op dat moment tumorvrij, maar hebben 50 procent kans dat de kanker terugkomt. Bij deze patiënten werkt het immuunsysteem beter dan bij patiënten bij wie de tumor nog in het lichaam zit. Tumorcellen zorgen goed voor zichzelf: ze onderdrukken het afweersysteem zodat zijzelf kunnen overleven. Als je de tumorcellen eruit hebt, dan heb je

toch weer wat minder onderdrukking en verwachten we dat onze behandeling beter aanslaat. We hebben afgesproken dat de behandeling effectief is als bij de behandelde patiënten de ziekte langer uitblijft dan bij de controlegroep. Concreet: als in vergelijking met de placebogroep 20 procent meer patiënten na twee jaar kankervrij is."

En er zijn dus ook patiënten die een placebo krijgen?

"Ja, dat is lastig, maar het is nu eenmaal de manier waarop we in Nederland beoordelen of een medicijn werkt of niet. De wens van de patiënten die meedoen was wel dat ze een grotere kans zouden maken op het vaccin. Daarom hebben we ervoor gekozen twee derde van de patiënten het vaccin te geven en maar een derde het placebo. Overigens weet zowel de dokter als de patiënt niet wat-ie krijgt."

Het mooie van de behandeling is dat er – ook omdat het vaccin bestaat uit eigen lichaamscellen – nauwelijks bijwerkingen zijn. Patiënten krijgen geen haaruitval en zijn niet misselijk. En de kankerpatiënten die herstellen, hebben het idee dat ze daar zelf aan hebben bijgedragen, is de ervaring van De Vries. "Na de enorme teleurstelling van 'dat dit mij overkomt' zien ze dat hun lichaam in staat blijkt de ziekte zelf aan te pakken." *

WIJ
WILLEN

DE
KAMER

IN

Bij de verkiezingen op 15 maart gaat het erom spannen voor Eelco Keij, Giselle Schellekens en Lisa Westerveld. Misschien zijn ze van de ene op de andere dag politicus en beginnen ze een nieuw leven in Den Haag. De Nijmeegse zekerheden laten ze dan achter zich. Waarom? 'Als politicus kun je zelf het verschil maken.'

Tekst: Annemarie Haverkamp / Foto's: Erik van 't Hullenaar

LIJST PVDA, PLAATS 28

GISELLE SCHELLEKENS (27): 'IN DE KAMER HOOP IK JONGERENTHEMA'S TE AGENDEREN'

Vorig jaar afgestudeerd in Nijmegen, medewerker SPARK, gemeenteraadslid

"Als de PVV aan de macht komt en ik in de Kamer kom, wordt het geen leuke baan. Ik zie op tegen het negatieve politieke klimaat. Ik werk nu bij een ngo, een *non governmental organisation*. Wij helpen jongeren in conflictsituaties door ze bijvoorbeeld studiebeurzen te bieden. Voor vierduizend Syriërs hebben we plekken aan universiteiten geregeld in omliggende landen. Als je daarover vertelt – ik moest laatst spreken voor de Verenigde Naties – vindt iedereen je geweldig. In Den Haag zullen andere politici heel snel naar de interruptiemicrofoon lopen om te zeggen wat voor ruk-idee je hebt.

Maar ja, wat moet ik dan? Gefrustreerd toekijken terwijl ik denk dat ik het politieke spel beheers? Politici doen te vaak beloftes die ze niet na kunnen komen. Rutte zei dat elke Nederlander er duizend

euro bij zou krijgen – het is niet raar dat er geen vertrouwen is bij de kiezers. Je kunt beter naar mensen luisteren en samen tot een pragmatische oplossing komen. Ik ben gevraagd voor de landelijke lijst van de PvdA, ik ben de jongste. Toen ik bijna drie jaar geleden in de Nijmeegse gemeenteraad kwam, heb ik een persoonlijke campagne op internet gelanceerd. Dat wil ik weer doen, omdat ik mijn generatie zo het beste bereik. In de Kamer hoop ik jongerentema's te kunnen agenderen. Om me heen zie ik studiegenoten die geen baan krijgen, maar een veredelde stage. Dat is belachelijk. Tot mijn vijftiende woonde ik in Afrika. Omdat mijn Nederlands niet goed genoeg was, heb ik daarna het vmbo, mbo en hbo doorlopen. Vorig jaar heb ik mijn master aan de Radboud Universiteit afgerond. De verschillende werelden die ik heb gezien, wil ik verbinden in mijn Kamerlidmaatschap. Daar ga ik voor."

LIJST D66, PLAATS 39

EELCO KEIJ (39): 'DE HUIDIGE REGERING WERKT MENSEN IN HET BUITENLAND TEGEN'

Fondsenwerver aan de Radboud Universiteit

"Ongeveer een miljoen Nederlanders wonen in het buitenland. Zij zijn van groot economisch belang, maar ze worden nauwelijks gehoord. Ik wil hun situatie verbeteren. Daarvoor heb ik een tienpuntenplan opgesteld. In het buitenland mag je vaak alleen een huis kopen als je de nationaliteit van het land hebt. Maar in Nederland – als enige land in Europa naast Oostenrijk – mag je geen dubbel paspoort hebben. Je verliest onmiddellijk en zonder enige waarschuwing je Nederlanderschap zodra je elders een paspoort aanvraagt. Dat wil ik veranderen, dat staat op punt één.

De huidige regering werkt mensen in het buitenland tegen. Consulaten worden gesloten, stemmen over de grens is ingewikkeld. Ik vecht tegen de tijdsgeest in. Dat doe ik al vijf jaar via mijn eigen website en sociale media. Voor ik begon als fondsenwerver heb ik tien jaar in New York gewoond. Daarvoor was ik in Polen en in Spanje.

Ik sta op plek 39 op de lijst, dat is laag. Maar als ik 16.000 voorkeurstemmen binnenhaal, kom ik ook in de Kamer. Van allerlei Nederlanders in het buitenland heb ik donaties ontvangen, die zet ik nu in voor mijn campagne. Ik plaats advertenties op websites als emigreren.nl en vertrek.nl. 'Stem op Eelco Keij'. Ik heb een team dat me helpt in verschillende landen. Als het me lukt, moet ik mijn baan op de Radboud Universiteit helaas opgeven. Daar ben ik altijd open over geweest. Ik zou er vol voor gaan. Het onderwerp krijgt in Den Haag veel te weinig aandacht."

PS van Eelco Keij: wie in het buitenland woont en wil stemmen op 15 maart, moet niet vergeten zich te registreren voor 1 februari!

LIJST GROENLINKS, PLAATS 14

LISA WESTERVELD (35): 'REGEREN MET GEERT WILDERS LIJKT ME ONMOGELIJK'

Alumnus filosofie, ex-AKKU en oud-voorzitter LSVb, voorlichter bij de Algemene Onderwijsbond, gemeenteraadslid

"Landelijke politiek heeft me altijd getrokken. In mijn tijd bij AKKU en de Landelijke Studentenvakbond heb ik gemerkt hoeveel invloed Den Haag had. Op lokaal niveau kun je best veel bereiken, maar dingen regelen op wetsniveau doe je daar. Ik heb zelf gesolliciteerd bij GroenLinks. Ik sta op plek veertien. Het wordt echt spannend of ik in de Kamer kom. Nu doe ik er luchtig over, maar op de dag zelf zal dat heel anders zijn. Ik kan me er nog

niet zo veel bij voorstellen. Bij een sollicitatiegesprek heb je zelf invloed, maar hier ben je ook afhankelijk van de partij.

Het mooie aan de politiek vind ik dat je echt dingen kunt veranderen. Bij AKKU en de LSVb vond ik dat er zaken moesten verbeteren in het hoger onderwijs, ik probeerde politici te overtuigen. Als politicus kun je zelf het verschil maken. Het zou natuurlijk mooi zijn als ik in Den Haag de portefeuille onderwijs krijg, met dat thema houd ik me al jaren bezig. Sociale zekerheid is ook fijn, daar zet ik me in Nijmegen voor in. Ik zou graag in deze stad blijven

wonen. Omdat ik hier voetbal, maar ook omdat ik het belangrijk vind dat Haagse politici weten wat er buiten de Randstad speelt.

Regeren met Geert Wilders lijkt me onmogelijk. Dat gaat GroenLinks ook niet doen. De PVV gaat uit van angst zaaien en mensen tegenover elkaar zetten; wij willen beslissingen nemen op basis van een goed gesprek. Ik weet dat ik als politicus een boel over me heen zal krijgen, maar ik ben wel wat gewend. Online word ik nu ook al flink aangepakt. Ik doe alleen maar dingen waar ik achter sta, dus kan ik het makkelijk van me af zetten."

'GERARD WAS GEZACHTER HEELME'

Bijna vierenhalf jaar speelde Gerard Meijer eerste viool in het bestuur van de Radboud Universiteit. Een terugblik. 'Eindelijk iemand die de knopen wilde doorhakken', luidt het. Sommigen zagen zijn daadkracht samenvallen met een grote directheid: 'Hij kon soms bot uit de hoek komen.'

Tekst: Paul van den Broek en Mathijs Noij

Gerard Meijer (links) en vice-voorzitter Anton Franken op weg naar het hoogste punt van het Grotiusgebouw (augustus 2013).

EN ESTER'

Foto: Dick van Aalst

In april 2012 verraste hij vriend en vijand door een droombaan bij een topwetenschappelijk instituut in Berlijn in te ruilen voor een voorzitterschap van het college van bestuur in Nijmegen. Ruim vier jaar later verrast Gerard Meijer opnieuw: hij keert terug naar het Fritz Haber-Instituut der Max-Planck-Gesellschaft in de Duitse hoofdstad om daar weer leiding aan te geven.

“Het verbaast me niets”, zegt Karl Dittrich over de overstap. Dittrich is voorzitter van de Vereniging van Universiteiten VSNU, waar alle collegevoorzitters elkaar maandelijks treffen. Dittrich verhaalt van een bezoek samen met Meijer aan het instituut in Berlijn. “Als hij daar binnenloopt begint hij helemaal te stralen, dan zie je hem nóg groter worden.”

Meijer had voor zes jaar getekend in Nijmegen, een vertrek na vierenhalf jaar vindt hij zelf wel kunnen. “Ik heb niet het idee dat het te kort is”, zei ook Bas Kortmann eerder tegen Vox. Kortmann, die als rector een bestuurs-tandem vormde met Meijer tijdens diens eerste twee Nijmeegse jaren, spreekt van “een zeker risico” dat de universiteit met Meijers benoeming heeft genomen: wetenschapper en topbestuurder in één persoon, dat kan belastend zijn. Dat laatste meent ook Karl Dittrich, die spreekt van “een spagaat”.

Bernadette Smelik, voorzitter van de Ondernemingsraad, noemt als “kantelpunt” de laatste promotieplechtigheid die Meijer dit voorjaar begeleidde in Berlijn. “Daarna had hij geen enkele promovendus meer. Wilde hij nog meetellen als onderzoeker, dan moest hij nú stappen zetten.” Dat die stap een terugkeer naar de wetenschap is geworden, verbaast ook Smelik niet. “Zijn hart ligt heel duidelijk bij het onderzoek.”

Gezag

Risicovolle spagaat of niet, een wetenschapper als voorzitter van het college van bestuur smaakt menigeen naar meer. Wilma de Koning, sinds 2013 vicevoorzitter van het universiteitsbestuur, prijst Meijer als “krachtig bestuurder”. Die daadkracht stoelt op “zijn wetenschappelijke statuur die alom wordt gewaardeerd”. Universiteitsbeleid staat of valt met bestuurlijke overtuigingskracht naar de academische gemeenschap, zegt De Koning. “Dan helpt het enorm als je als wetenschappers onder elkaar bent.”

Karl Dittrich kent twee soorten voorzitters: zij die hun gelijk halen op grond van hun positie, en zij die dat doen op basis van gezag. Meijer is een man van gezag, zegt Dittrich. “Hij representeert op een geweldige manier wat een universiteit hoort te zijn; bij hem staan onderwijs en onderzoek heel hoog in het vaandel.” Een van Meijers verdiensten is dat het aanzien van de Nijmeegse universiteit in den lande is versterkt, meent de VSNU-voorzitter. “Dat werd tien jaar geleden al ingezet onder het vorige college van bestuur, Meijer heeft dat voortgezet. Hij is voortdurend op kwaliteit blijven koersen, daar kon je hem ’s nachts voor wakker maken.”

Foto: Bert Beelen

Gerard Meijer in zijn eerste maanden als voorzitter van het college (voorjaar 2012).

Collega's hebben hun lijstjes paraat met Meijers Nijmeegse nalatenschap (zie kader), met een vaste plek voor de overwinning van de universiteiten op uitgeverij Elsevier bij het openbaar maken van wetenschappelijke publicaties. Meijer was namens de VSNU naar voren geschoven als eerste onderhandelaar over *open access*.

Bernadette Smelik memoreert de vele onderhandelaars die de afgelopen jaren de handdoek in de ring moesten gooien, terwijl Meijer won. "De uitgevers zijn een ongevoelig machtig blok. Dat Gerard daar doorheen wist te breken, is zijn grootste verdienste." Dittrich zat bij de onderhandelingen regelmatig naast Meijer aan tafel en memoreert een cruciale ontmoeting. "Ik dacht vooraf dat dit wel móést uitlopen op een compromis. Maar Gerard nam het woord en begon nog eens uit te leggen waarom de bal zijn kant op moest rollen. Hij laat zich niet uit het veld slaan. Hij is zeer overtuigd van zijn eigen gelijk."

'HIJ LAAT WEINIG RUIMTE VOOR GRIJSTINTEN'

Wilma de Koning noemt het opvallend grote aantal dossiers dat Meijer heeft afgerond een teken des tijds. "Alle universiteiten beleven een tijdperk van effectiever besturen. Het is zakelijker geworden, rationeler. Toen Gerard kwam, hadden andere universiteiten al stappen gezet, Nijmegen liep daarin wat achter." Achter een aantal zaken die al veel te lang sudderden, wist Meijer eindelijk een punt te zetten, stelt zij vast. "De daadkracht van Gerard was ook een inhaalslag."

Zwart-wit

De "overtuiging van het eigen gelijk" komt in elk gesprek terug. In combinatie met zijn "sterke focus op wat hij wil bereiken" (Smelik) en zijn "enorme koersvastheid" (De Koning) zien sommigen ook de andere kant van de medaille. "Gerard kan soms bot uit de hoek komen", zegt Smelik. "Hij heeft weinig geduld met zaken waar hij weinig in ziet." Je moet van erg goede huize komen om Meijer van iets te overtuigen waar hij anders tegenaan kijkt, zo wijst Smelik op zijn aanvaring met de leden van de medezeggenschap vorig jaar. Het betrof een meningsverschil over het Bindend Studieadvies. "Wij bleven maar roepen dat het college niet over onze kritiek heen kon denderen." Uiteindelijk trok Meijer bij. Wilma de Koning: "Hij is moeilijk af te brengen van iets wat hij in zijn hoofd heeft, maar als je met goede argumenten komt, lukt het uiteindelijk wel."

Margot van Mulken, sinds 2014 decaan van de letterenfaculteit, noemt Meijer een uitzonderlijk leider. Ze herinnert zich een overleg met de decanen, waar alle bestuurders met een prentje moesten uitdrukken hoe zij de koers van de universiteit voor zich zagen. Bijna iedereen maakte zich daarvan af "met de meest obligate plaatjes", zo niet Meijer. Van Mulken werd aangenaam verrast door zijn afbeeldingen van een zwerm vogels, vliegend in prachtige figuren, die als op afspraak ook weer van vorm veranderen. "Het laat zien dat hij een oorspronkelijk denker is."

Het mooie beeld van de zwerm vogels neemt niet weg dat Van Mulken Meijer erg dominant vindt. "Hij laat weinig ruimte voor grijstinten, zijn stellingname is erg zwart-wit." Dat wordt volgens haar nog eens versterkt door zijn wetenschappelijke achtergrond, die van de harde natuurkunde. Anderen wijzen ook op Meijer als "typische bèta-bestuurder". Smelik bedoelt er dit mee: "Dat zijn mensen van de harde feiten. 'In ons vak is één plus één twee, dus ik heb gelijk.'"

Foto: Dick van Aalst

Vijf mijlpalen

Open Access. In december 2015 werd de door Meijer uitonderhandelde overeenkomst met uitgeverij Elsevier beklonken, waardoor een veel groter aantal publicaties online en gratis beschikbaar komt. “Deze deal is een voorbeeld voor de rest van de wereld”, zei Meijer bij de Open Access Week in oktober 2015.

Radboud Excellence Initiative. Idee dat Meijer meenam uit Berlijn en bovenaan zijn agenda stond toen-ie naar Nijmegen kwam: wetenschappers uit de hele wereld tijdelijk toevoegen aan de Nijmeegse staf voor inspiratie en netwerkvorming. Werd snel een succes, met tot nu toe vijftig deelnemers.

Internationalisering. Meetellen in de wereld was een van de drijfveren van Meijer. Hij gaf een duw aan de tweetalige campus, die inmiddels vorm krijgt met acht Engelstalige bachelors en een keur van researchmasters.

Deuren open naar het Max Planck Instituut. Het MPI is een organisatie van 83 wetenschappelijke instituten (voornamelijk in Duitsland, vijf elders waarvan een in Nijmegen). Meijer zette de deuren open naar de MPI's voor stages van studenten en meer onderzoekssamenwerking.

Radboud Innovation. In 2015 gelanceerd instituut om kracht bij te zetten aan het benutten van kennis, met onder meer cursussen, publiek-private samenwerking en begeleiding van octrooien. Meijer is naast al het andere ook een gedreven etaleur geweest van het merk Radboud.

Foto: Marjolein van Diejen

Foto: Gerard Verschooten

Grote foto: Meijer verkoopt oliebollen voor het goede doel.

Foto midden: Met Bas Kortmann tijdens Radboud Rocks.

Foto onder: Meijer bij zijn afscheid tussen Han van Krieken (links) en Loek Hermans (rechts).

Dat gelijkhebbende komt soms over als “botheid”, vindt Smelik. “Het Duitse Max Planck Instituut waar Gerard leiding aan gaf is meer autoritair ingericht, anders dan het poldermodel van de universiteit.” Een universiteit besturen is voor Meijer geen eerste natuur, zegt Smelik: “Hij moest daarmee leren omgaan. Gerard heeft dat redelijk opgepakt, maar vertraging bleef hem irriteren. Je kunt wel merken dat (boerenzoon, red.) Meijer met zijn voeten in de klei heeft gestaan. Hij is van het type niet lullen maar poetsen.”

Aan politiek heeft-ie een broertje dood, weet Dittrich. “Je hebt collegevoorzitters die op het ministerie de deur plat lopen. Gerard moet daar niks van hebben.” Die houding heeft de universiteit overigens geen politieke goodwill gekost, zegt de VSNU-voorzitter. “Gerard vindt vast ook dat prestaties meer waard zijn dan alle mooie woorden. “

Doorgedrukt

Het is welhaast onvermijdelijk dat Meijer met zijn boerenlaarzen ook op tenen heeft getrapt. Margot van Mulken noemt een paar dossiers die hij heeft doorgedrukt, zoals het nog lopende plan om Radboud en omstreken, samen met externe partijen, op de kaart te zetten als dé regio voor hersenwetenschap. “Wij zagen onvoldoende de inbreng van de geesteswetenschappen in het plan”, zegt Van Mulken.

Ook de bezetting van de voormalige kantine van de rechtenfaculteit is zo’n voorbeeld: studenten voerden actie voor een ‘nieuwe universiteit’. Meijer wilde ontrui-

men, de decanen brachten daar tegenin dat zo’n actie “vanzelf wel doodbloedt”, aldus Van Mulken. Maar de ontruiming ging in mei 2015 tóch door, volgens de decaan een illustratie van zijn eigenwijsheid.

Ook de opheffing van het Instituut voor Toegepaste Sociale Wetenschappen (ITS), dit jaar bekrachtigd, is zo’n dossier “dat voor een aantal mensen niet leuk is geweest”. Die woorden zijn van Wilma de Koning, die memoreert dat het ITS al onder het vorige universiteitsbestuur een zorg was, maar almaar geen oplossing vond. “Gerard is geen zachte heelmeeester en durft dan wél een beslissing te nemen.” De meesten van de vijftig mensen die moesten uitzien naar een nieuwe baan zijn onder de pannen, weet De Koning. “Van een aantal heb ik vernomen dat ze blij waren dat er eindelijk een knoop werd doorgehakt.”

Ook met de perikelen rond het vanuit Nijmegen bestierde instituut in Marokko (NIMAR) heeft Meijer niet alleen vrienden gemaakt. Toenmalig NIMAR-directeur Jan Hoogland is nog steeds verbolgen over de rol van Meijer in de overlevingsstrijd van zijn instituut. Het wegvallen van de overheidssubsidie in 2012 bracht in Marokko een reddingsplan in werking, maar Meijer wilde daar volgens Hoogland niks van weten en bleef aandringen op opheffing. Uiteindelijk kwam er toch een subsidie en nam de Leidse universiteit de touwtjes in handen. NIMAR was gered. “Die redding zie ik als een overwinning op het impulsieve en eigengereide optreden van Gerard”, blikt Hoogland terug.

Waarom terug naar Berlijn?

Waarom heeft Gerard Meijer de Radboud Universiteit verruild voor het Fritz Haber Instituut? In een afscheidsinterview op voxweb.nl begin januari zei hij het volgende: "Toen ik door Nijmegen gevraagd werd voorzitter te worden, nam ik mezelf voor die rol op me te nemen en niet te denken over daarna. Na een jaar of twee drong die vraag zich wel op. Ik realiseerde me dat mijn hart meer bij de wetenschap lag dan bij besturen. Aan de Radboud Universiteit wilde ik vier jaar vol maken, dan vond ik ook mijn plicht."

Meijer kon niet goed tegen het politieke klimaat in Nederland. Er was te weinig respect voor universiteitsbestuurders en wetenschap, vond hij: "Ik dacht: in deze omgeving en met het gekonkel in de politiek ga ik mijzelf niet de rest van mijn carrière lastigvallen. Ik ga gewoon doen wat ik echt leuk vind en wat ik het beste kan. Ik maak het netjes af en dan vertrek ik."

Als hoogleraar met een nul-uren-aanstelling blijft hij verbonden aan Nijmegen: "We zijn de afgelopen jaren druk geweest met onze visie op de campusontwikkeling. De nieuwbouw voor Sociale Wetenschappen staat op de agenda, de verhuizing naar het Berchmanianum. Ik kijk ernaar uit terug te komen."

Lees het hele interview 'Gerard Meijer wil weer zelf scoren' op voxweb.nl

Wilma de Koning kent de "ogensijnlijk harde kant" van Meijer in sommige dossiers. "Sommigen noemen dat bot omdat ze niet het hele dossier kennen. Je kunt als voorzitter nooit al je kennis delen." De Koning schetst graag de andere kant van Meijer, die heel goed kan laten merken wanneer dingen hem echt raken. Bijvoorbeeld bij het overlijden van een emeritus hoogleraar in de natuurkunde dit jaar, tevens een leermeester van hem. Of bij het overlijden van twee studenten tijdens de intro van 2012. Een aangeslagen Meijer destijds tegenover Vox: "Toen voelde ik hoe zwaar deze baan kan zijn en hoeveel verantwoordelijkheid je hebt binnen de gemeenschap."

Twee kapiteins

De zware baan van Meijer laat zich illustreren met een aantal moeilijke beslissingen. "Er zijn ook minder leuke dossiers geweest, waarin we wél goede besluiten hebben genomen", zegt Wilma de Koning. Ze wijst op het ITS, de bestuurswisselingen in het college en de rechtszaak in januari 2016 rondom de Honours Academy. In die zaak vroeg het college van bestuur het ontslag aan voor Honours-medewerker Han Rouwenhorst, vanwege aan-

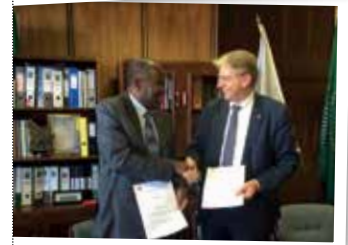
tijgingen over intimiderend gedrag. De rechter verleende echter geen toestemming bij gebrek aan onderbouwing van de klachten. 'De normen van goed werkgeverschap zijn hiermee geschonden', aldus de rechter. "De handelwijze van het college was behoorlijk ongelukkig", oordeelt letterendecaan Van Mulken.

Als ander lastig dossier wijst De Koning op het terugtreden van Theo Engelen, de opvolger van rector Bas Kortmann die het al na één jaar voor gezien hield. Karl Dittrich noemt twee topwetenschappers in één bestuur een risicofactor. "Er zijn heel goede afspraken nodig om de voorzitter uit het vaarwater van de rector magnificus te houden." Het is immers de rector die het onderwijs en onderzoek in de portefeuille heeft, zaken die ook Meijer na aan het hart liggen. Dittrich wil daarmee niks gezegd hebben over de Nijmeegse bestuurdersperikelen, die hij van nabij niet kent.

Prangende kwestie in de epoeche Meijer is of het door Dittrich gesignaleerde risico ten grondslag ligt aan de snelle aftocht van Engelen. Hebben in het universiteitsbestuur twee kapiteins in elkaars vaarwater gezeten? Margot van Mulken, die als letterendecaan dicht bij het vuur zat, kan zo'n scenario niet bevestigen. "Daar kun je slechts over speculeren, maar helemaal ondenkbaar is het niet."

Een last die in elk geval van zijn schouders valt, is een overvolle agenda. Meijer hield de wetenschap bij in Berlijn, werkte een waslijst aan dossiers af en acteerde bovendien een aantal kwartalen als docent. Cas Spaans, derdejaars student wiskunde, volgde als eerstejaars het door Meijer verzorgde vak mechanica. Een gedegen docent, oordeelt Spaans. "Door college te geven, onderstreepte hij het belang dat een wetenschapper ook les moet geven." Niet zelden stond de auto met chauffeur buiten het Linnaeusgebouw al klaar om Meijer naar zijn volgende afspraak te brengen. "Toch gaf Gerard goed college, hij raffelde het zeker niet af", zegt Spaans. Maar de werkdruk werd wel hoog, merkte Bernadette Smelik: "Het werd voor hem steeds moeilijker om alles te combineren."

VSNU-voorzitter Karl Dittrich gunt Meijer zijn nieuwe leven in Berlijn van harte. Het zal hem goed doen, denkt hij. "Niet dat hij vierenhalf jaar in Nijmegen heeft weggegooid, maar de tegenzin die hij regelmatig opliep is voorbij. 'Wat een geouwehoer allemaal', dacht hij soms over universiteit." Dittrich herinnert zich de woorden van Meijer bij zijn rondleiding door het Max Planck Instituut in Berlijn, bij een bezoek vorig jaar. "'Hier hoor ik thuis', zei Gerard, en ik gun hem zijn thuiskomst." *

Gerard Meijer ondertekent dingen.

Foto's: Jos Janssen en Radboud Universiteit

PUNT!

USR

Dag studerend Nijmegen!

Wij hopen dat iedereen de kerstvakantie goed is doorgekomen en lekker heeft kunnen uitrusten (of goed heeft gestudeerd voor aankomende tentamens). Wij hebben zelf ook een klein beetje kunnen ontspannen en zijn ondertussen weer met nieuwe energie en vol goede voornemens begonnen.

Geen moment te laat overigens, want de vergadercyclus – met als belangrijk punt onze notitie flexstuderen – is in volle gang. Er heeft veel overleg plaatsgevonden (en dat gebeurt nog steeds) en spoedig zullen we hier meer over kunnen zeggen.

Een ander gespreksonderwerp is de verbouwing van de Thomas van Aquinostraat. De sloop daarvan en de bouw van de nieuwe Faculteit Sociale Wetenschappen komt steeds dichterbij. Het hele proces duurt natuurlijk een tijdje, maar het belooft iets moois te worden! De keerzijde van de sloop is dat deze voor lawaai zorgt, maar hier wordt rekening mee gehouden. Door slimme planning proberen de slopers de geluidsoverlast minimaal te houden. Mocht het onverhoopt voorkomen dat je tijdens het studeren last hebt van het geluid, dan is het verstandig om gebruik te maken van een van de andere gelegenheden op de campus.

Wat ook steeds dichterbij komt, is de Dag van de Medezeggenschap! Deze dag, die in het teken staat van universitaire medezeggenschap, biedt een uitgelezen kans om je mening te geven over hoe het gaat op onze universiteit. Wat kan beter? Wat gaat goed? Wie is je favoriete medezeggenschapper, die je graag een hart onder de riem wilt steken? Dit en meer, én warme chocolademelk brengen wij in samenwerking met de Facultaire Studentenraden (FSR) op dinsdag 14 februari naar jullie toe op je eigen faculteit. Bij zijn is dan ook zeker weer gelijk aan meemaken.

Tot slot hebben wij de afgelopen tijd onze website www.numedezeggenschap.nl stevig onder handen genomen. Neem vooral een kijkje, want naast Facebook, gaan wij deze website voortaan intensief gebruiken voor het naar buiten brengen van informatie over wat er speelt, wat wij doen en wat wij organiseren!

Dit was weer onze update, de Thomas van Aquinostraat staat er aan het begin van 2017 nog even mooi bij als eind 2016, dus onze uitnodiging om een keertje langs te komen blijft eveneens overeind. Mailen naar usr@student.ru.nl mag natuurlijk ook.

OR

Begroting 2017

In de decembercyclus van de gezamenlijke vergadering (UGV) stond de begroting van 2017 op de agenda. Was aanvankelijk de prognose voor het nieuwe jaar nog licht positief, in de begroting van 2017 is dit omgeklapt in een negatief resultaat van -762.000 euro. In zeilvaarttermen: er zal scherper aan de wind gevaren moeten worden.

Het tekort is niet alleen het gevolg van verwachte bezuinigingen vanuit OC&W, maar komt ook voort uit het voornemen van de universiteit om zich in te zetten voor kwaliteit voor onderwijs en onderzoek. Bovendien wil de universiteit blijven investeren in ver- en nieuwbouwprojecten, in 2017 ter waarde van 50,8 miljoen euro. De bouwprojecten betreffen: de afronding van de renovatie van het Tandheelkundegebouw, de uitbreiding en aanpassingen van het Gymnasium en de aanpassing van het Academiegebouw (Berchmanianum).

In 2015-2017 zijn extra investeringen gedaan ter verbetering van de onderwijskwaliteit, ter waarde van 2 miljoen euro (voor extra onderwijsmiddelen) en 1,5 miljoen euro (extra vanuit algemene universitaire middelen). In 2018-2021 komt de continuering van deze investeringen in onderwijs door bezuinigingen van het Rijk in het gedrang. De UGV zal in de discussie hierover de werkdruk onder het personeel meenemen, mede aangezien onlangs opnieuw uit onderzoek bleek dat deze hoog oploopt.

De UGV stelde veel vragen over mogelijke (verdere) risico's. Zo gaat de RU uit van een gelijkblijvend marktaandeel (studentenschrijvingen en promovendi). Ook gaat de begroting over 2017 uit van 0 procent bruto loonstijging (behoudens een eenmalige uitkering van 0,4 procent). Met een substantiële toename van de ABP-pensioenpremie houdt de begroting geen rekening. De aanname luidt dat deze stijging (voor de eerste geldstroom) wordt gecompenseerd door OCW.

Daarnaast ziet de UGV een probleem in de mogelijk oplopende huisvestings-tarieven voor faculteiten. Tot nu toe zijn de oplopende huisvestingslasten niet structureel doorberekend aan de faculteiten, zodat deze het geld aan onderwijs en onderzoek konden besteden. De tarieven worden in 2017 echter opnieuw bezien.

Verder toonde de UGV teleurstelling over het herhaald uitstellen van de Meerjarige Investerings Prognose ICT/IM tot begin 2017. Voor het programma 'ICT in het onderwijs' pleit de UGV ervoor docenten vrij te maken, zodat zij deel kunnen nemen aan de ontwikkeling van nieuwe vormen van onderwijs. Ook plaatste de UGV vraagtekens bij de gewijzigde presentatie van de financiële afspraken tussen UMC en RU. Dat zou echter pas van belang worden indien de medische faculteit ooit weer teruggaat naar de RU of als het UMC een alliantie aangaat met andere ziekenhuizen.

DE LESSEN SREBRENICA

Dit nooit meer. Dat gevoel overheerste in Europa na de Tweede Wereldoorlog. Maar in 1995 was daar Srebrenica, een nieuwe genocide op Europees grondgebied. Studenten sociale geografie van de Radboud Universiteit reisden naar deze plek. Hun docent waarschuwt: 'Dit kan weer gebeuren.'

Tekst: Mathijs Noij / Fotografie: Mathijs Noij, Margriet Rozema en Getty Images (Natalia Kalyatina)

De oude accufabriek diende als onderkomen voor de Nederlandse militairen vlak buiten Srebrenica en is nu een expositie- en herdenkingsruimte.

VAN CA

Stilte overheerst op de begraafplaats in Srebrenica, waar meer dan 6.000 Bosnische mannen en jongens begraven liggen. Student Olivier Korthals Altes (25) schuift de sneeuw aan de kant die de namen van de slachtoffers bedekt. De geboortejaren verraden dat veel slachtoffers jonger waren dan hij.

De ziel van het stadje Srebrenica heeft de genocide van 1995 niet overleefd: in totaal zijn bij dat drama, dat onderdeel uitmaakte van de Bosnische oorlog, meer dan 8.000 mensen vermoord. Families zijn uit elkaar gerukt, en veel van de bewoners die wél wisten te ontkomen aan het geweld, zijn nooit teruggekeerd. Ze durven niet, of hebben het geld niet. Wat rest is een stil plaatsje. Huizen waar de lampen wel branden staan naast kapotte huizen zonder ramen, karkassen die herinneren aan wat Srebrenica ooit was: een rijk bergstadje in het hart van Joegoslavië.

Korthals Altes is een van de Nijmeegse studenten van de master Conflicts, Territories and Identities, onderdeel van sociale geografie. De groep is een week in Bosnië en Herzegovina om met eigen ogen te zien waar oorlog toe kan leiden. Hij was al vaker in Srebrenica, vertelt hij, en wist wat hij kon verwachten. Voor Benthe Guezen (23) was dat niet zo. "Ik voel vooral onbegrip: hoe heeft dit

kunnen gebeuren? Het had anders moeten aflopen. Dat maakt me echt boos."

Srebrenica wordt niet alleen voor Bosnië en Herzegovina gezien als een zwarte bladzijde, maar ook voor Nederland. Het Nederlandse leger had, onder de vlag van de Verenigde Naties, *boots on the ground* in Srebrenica om de lokale moslimbevolking te beschermen tegen het oprukkende Bosnisch-Servische leger. Toen de Serviërs daadwerkelijk met hun tanks de veilig verklaarde enclave Srebrenica binnenreden, stonden de Nederlanders met hun lichte bewapening machteloos. Voor hun ogen werden duizenden moslims afgevoerd, die vervolgens systematisch werden vermoord.

Tegenover de begraafplaats, aan de andere kant van de weg, staat de oude accufabriek die tijdens de oorlog het onderkomen was van Dutchbat, het Nederlandse bataljon. De lege fabriekshal dient nu als expositie- en herdenkingsruimte, waar de Nederlanders er niet flatteus vanaf komen. Een van de getoonde foto's toont Dutchbat-commandant Thom Karremans die in Srebrenica een borrel drinkt met generaal Ratko Mladic van de Bosnisch-Servische troepen. Mladic wordt ook wel 'de slager van Srebrenica' genoemd. In de fabriekshal zijn bovendien racistische teksten te lezen die de Nederlandse soldaten achterlieten: *No teeth...? A mustache...? Smells like shit...? Bosnian girl!*

Een student veegt de sneeuw weg waardoor de namen van de slachtoffers zichtbaar worden.

Guezen: "Ik was er van tevoren bang voor dat ik mij schuldig zou voelen om Srebrenica te bezoeken. Gek eigenlijk, aangezien ik persoonlijk niks met de gebeurtenis te maken had. Maar het waren toch Nederlanders, hè?"

'DE NEDERLANDERS KONDEN DE GENOCIDE NIET VOORKOMEN'

Verdeeld

De Bosnische oorlog woedde tot 1995 en heeft diepe sporen achter-

gelaten in het land. Het Bosnië en Herzegovina van vandaag wordt gedeeld door de drie etnische groepen die tegen elkaar vochten in de oorlog: de Bosnische moslims (ook wel Bosniakken genoemd), de Bosnische Serviërs en de Kroaten. Tussen die groepen heerst nog altijd veel spanning. "Het land is sterk verdeeld", zegt antropoloog en conflictwetenschapper Mathijs van Leeuwen, die samen met politiek geograaf Henk van Houtum de studenten begeleidt tijdens hun reis. "Neem de hoofdstad Sarajevo, waar de drie etnische groepen voorheen door elkaar leefden. Na de oorlog is die stad sterk gesegregeerd: er wonen nu bijna alleen nog maar moslims. De Serviërs zijn verhuisd."

Bosnië verandert langzaam, vertelt Van Leeuwen. Te langzaam, vinden veel bewoners. "De werkloosheid is enorm. Burgers hebben weinig vertrouwen in hun politici, die zich blind staren op de etnische verschillen en de echte problemen niet aanpakken. Het heeft een verlamdende werking op politiek. Onderling wantrouwen overheerst."

De Bosnische samenleving is gebaseerd op die etnische verschillen. Bosnië en Herzegovina is sinds het vredesakkoord in 1995 verdeeld in twee delen: een deel waar de

Serviërs de meerderheid vormen, en een deel waar vooral de Bosnische moslims en Kroaten wonen. De voormalige frontlinie is de grens tussen de twee gebieden. Het land kent niet een, maar drie presidenten, namelijk van elke etnische groep een. De Bosniërs moesten tijdens de laatste bevolkingstelling aanvinken tot welke groep zij behoorden: een overstijgend vakje 'Bosnisch' behoorde niet tot de mogelijkheden. Van Leeuwen: "Sinds het einde van de oorlog zijn de etnische scheidslijnen geïnstitutionaliseerd en daarmee alleen maar scherper geworden."

Aleppo

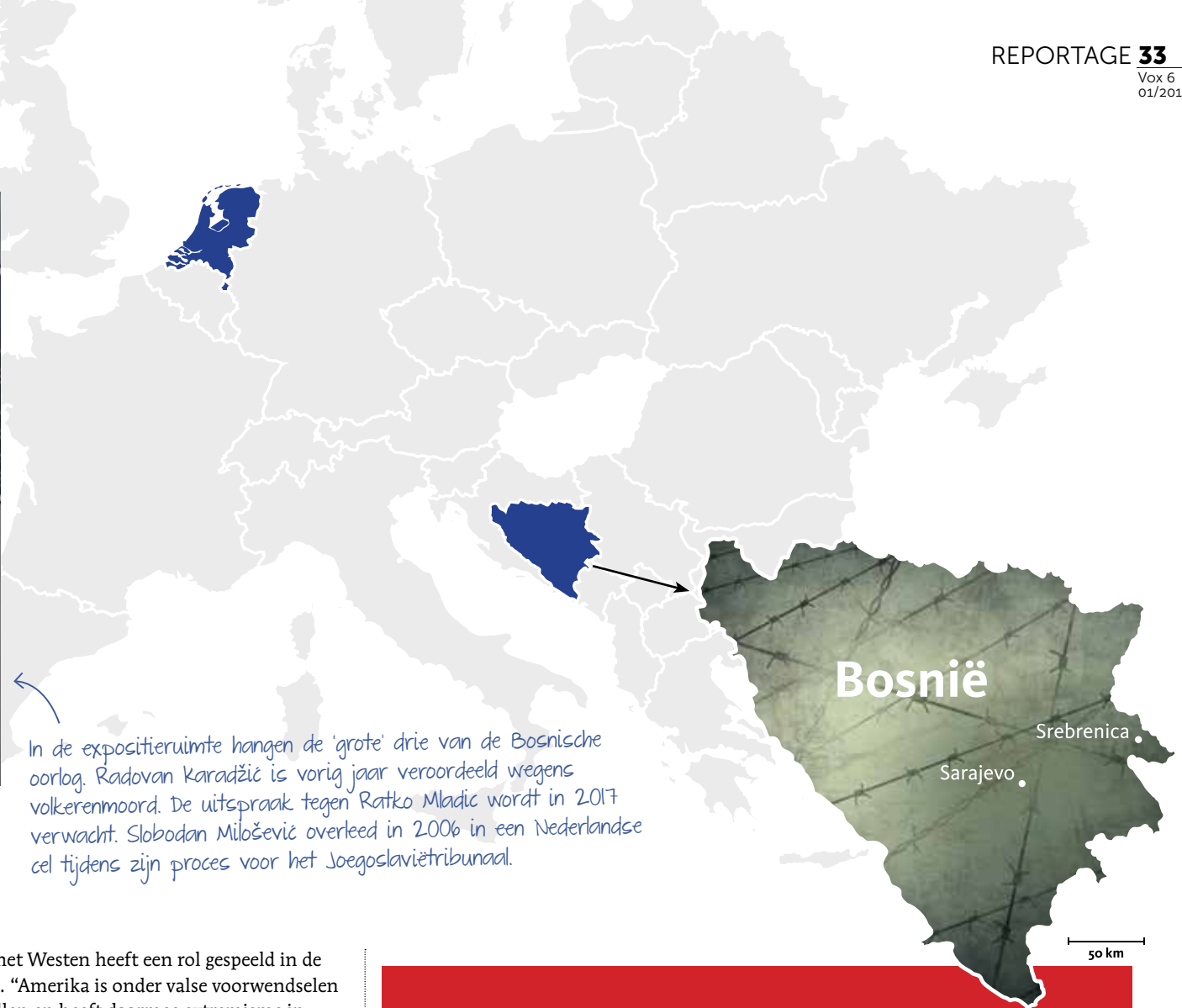
De laatste tijd wordt steeds vaker een vergelijking getrokken tussen Srebrenica en een recent toneel van oorlogsgeweld: Aleppo. Minister van Buitenlandse zaken Bert Koenders waarschuwde bijvoorbeeld dat Aleppo het 'Srebrenica van deze tijd' dreigt te worden.

Tussen de grafstenen op de begraafplaats van Srebrenica loopt ook politiek geograaf Henk van Houtum. Hij snapt de vergelijking van Koenders wel. "Hij zegt dat natuurlijk met een politiek doel. Hij stelt daarmee het falen van de internationale gemeenschap aan de kaak, net als dat is gebeurd tijdens de val van Srebrenica." Er zijn meer parallellen tussen de oorlogen in de Balkan en de Syrische oorlog van nu. "Ook in de jaren negentig hadden we een vluchtelingenkamp in Heumensoord bij Nijmegen. Daar zaten toen veel Joegoslaven."

Tegelijkertijd vertelt Koenders niet het hele verhaal. Volgens Van Houtum gebruikt hij het verhaal van Srebrenica om ons wakker te schudden over Aleppo, waar het regime van Assad samen optrekt met het Rusland van Poetin. "Maar Koenders gaat voorbij aan het aandeel dat de hele internationale gemeenschap heeft in de oorlog in

FOTO: MATHIJS NOIJ

In de expositieruimte hangen de 'grote' drie van de Bosnische oorlog. Radovan Karadžić is vorig jaar veroordeeld wegens volkerenmoord. De uitspraak tegen Ratko Mladic wordt in 2017 verwacht. Slobodan Milošević overleed in 2006 in een Nederlandse cel tijdens zijn proces voor het Joegoslaviëtribunaal.

Syrië.” Immers: het Westen heeft een rol gespeeld in de escalatie in Syrië. “Amerika is onder valse voorwendselen Irak binnengevallen en heeft daarmee extremisme in de regio mede veroorzaakt. En tal van Europese staten leveren wapens aan Saoedi-Arabië, dat weer wapens levert aan partijen in Syrië.”

De dikke laag sneeuw op de begraafplaats in Srebrenica is onaangetast: dit is geen oord waar veel mensen komen, ondanks de omvang van de ramp. Van Houtum heeft zo zijn eigen manier om naar de begraafplaats te kijken. “Deze plek staat symbool voor het herdenken van de doden. Ik word er stil van. Tegelijkertijd loop ik hier rond en stel mezelf de vraag: ‘welk verhaal wordt hier verteld?’”

Volgens Van Houtum hebben wetenschappers zoals hij de taak om een conflict vanuit meerdere perspectieven te bekijken en zo een beeld te schetsen van het grotere verhaal. “Herdenkingsplekken zoals deze zijn heel belangrijk als permanente nagedachtenis aan een verschrikkelijke genocide. Maar zoom ook uit: naar het conflict als geheel en de belangen die iedereen daarbij had. De Bosnische oorlog was heel complex. Het blijft belangrijk te beseffen dat hier maar een deel van het verhaal wordt verteld.”

Onderdeel van het verhaal in Srebrenica is dat de Nederlandse soldaten tekort schoten, en zich niet altijd netjes opstelden tegen de mensen die zij moesten beschermen. “Dat is vanuit de moslims bekeken zeer begrijpelijk”, zegt Van Houtum. “Maar de Nederlanders konden de genocide niet voorkomen. Ze waren te licht bewapend en wachtten tevergeefs op internationale steun. Het waren de Serviërs die de genocide hebben gepleegd, niet de Nederlanders. En de Serviërs reageerden, zo zeiden ze zelf, op het moorden door de Bosnische moslims elders.”

DE BOSNISCHE OORLOG IN HET KORT

In de jaren negentig viel Joegoslavië uit elkaar. Slovenië en Kroatië verklaarden zich in 1991 onafhankelijk, en de republiek Bosnië en Herzegovina besloot daarop een referendum te organiseren om de onafhankelijkheid voor te leggen aan de bevolking. De Bosnische Kroaten en Bosnische moslims stemden overwegend voor. De Bosnische Serviërs waren tegen: zij wilden bij ‘Belgrado’ blijven horen en boycotten het referendum.

Het referendum eindigde in een ‘ja’, waarop Bosnië en Herzegovina zich onafhankelijk verklaarde. Als tegenreactie riepen de Bosnische Serviërs hun eigen Republika Srpska uit, ofwel Servische Republiek, waar zij de meerderheid van de bevolking vormden. In het hele land braken snel gevechten uit tussen Bosnische Serviërs en Bosnische moslims. Sarajevo werd omsingeld door Serviërs: het beleg van Sarajevo begon. De Serviërs konden rekenen op steun uit Belgrado. De Verenigde Naties breidden in juni 1992 hun vredesmissie in voormalig Joegoslavië uit en hadden vanaf dat moment ook manschappen in Bosnisch gebied. Door een beperkt mandaat was deze missie niet in staat de oorlog te stoppen. Door toenemende druk van de internationale gemeenschap sloten de strijdende partijen op 14 december 1995 een vredesakkoord. Het verdrag van Dayton verdeelde Bosnië en Herzegovina in twee entiteiten, met een voor de moslims en Kroaten en de ander voor de Serviërs. Dat vredesakkoord geldt tot op de dag van vandaag.

Meer dan 2 miljoen Bosniërs sloegen in de jaren negentig op de vlucht door de oorlogen in hun regio. Sommigen bleven binnen het voormalige Joegoslavië, anderen trokken richting West-Europa. Nederland ving ongeveer 25.000 Bosnische vluchtelingen op.

COLUMN

Lucy's law

Lucienne van der Geld is docent notarieel recht en juridisch directeur van Netwerk Notarissen.

Borstvergroting

In aanloop naar het nieuwe semester heb ik weer rechterlijke uitspraken verzameld om mijn colleges op te fleuren. De materie van 'mijn' vak – in het nieuwe semester is dat relatievermogensrecht – is soms nogal abstract. De meeste studenten zijn nog nooit zelf ontwikkeld geweest in een vechtscheiding. Sommigen dragen nog wel de littekens van de vechtscheiding van hun ouders. Laatst kon ik een prachtexemplaar aan de verzameling toevoegen; een uitspraak van het Hof Amsterdam. De uitspraak is lang en om de leesbaarheid te bevorderen, heeft het hof er kopjes in gemaakt. En plompverloren staat er een kopje 'borstvergroting' in de uitspraak, tussen de kopjes 'gezamenlijke rekeningen' en 'spaarhypotheek'.

Voor ik verder kan lezen, gaat mijn fantasie al met mij aan de haal. De man zag de vrouw graag met een cupje meer. En de vrouw? Mooie nieuwe borsten voor maar 3.500 euro, daar zeg je toch geen nee tegen? De nieuwe borsten ten spijt, loopt het huwelijk op de klippen. De vrouw gaat een rooskleurige toekomst tegemoet met haar pronte borsten, vindt de man. Hij wil daarom de helft van het aan haar borsten bestede geld terug. Of het nou helemaal zo is gelopen, dat vertelt de uitspraak niet. Wel dat de man de helft van het geld terug wil: de borstvergroting is in 2009 betaald van de gemeenschappelijke rekening. Het hof oordeelt dat de borstvergroting onder geen enkele afspraak uit hun huwelijkse voorwaarden uit 2002 valt. Hij kan daarom het geld niet terugvragen van de vrouw.

Ik voorzie een nieuw gespreksonderwerp voor de notaris met trouwlustigen: zit er een borstvergroting, Kim Kardashian-billen of andere upgrade van het lichaam in de pijnlijn? Intussen denk ik na over een nieuwe clausele voor in de huwelijkse voorwaarden. Suggesties voor de benaming van de clausele? Ik verneem ze graag!

Op de begraafplaats van Srebrenica liggen meer dan 6.000 Bosnische jongens en mannen.

FOTO: MARGRIET ROZEMA

Doemscenario

Als Srebrenica en Syrië iets leren, is het dat oorlogen zelden lokale gebeurtenissen zijn, maar vaak verweven met ontwikkelingen op het wereldtoneel. Hoewel de Bosnische oorlog ruim twintig jaar geleden eindigde, zijn die internationale invloeden nog altijd aanwezig. Bosnië en Herzegovina is nog steeds onderwerp van internationaal getouwtrek tussen partijen als de Europese Unie, Kroatië, Servië, Turkije en Rusland. Anno 2016 is de Europese Unie nog altijd met een legermacht aanwezig in Bosnië en Herzegovina om toe te zien op het vredesakkoord uit 1995.

En dat is nodig, zegt Van Houtum. Hij schetst een doemscenario: "Stel dat extreemrechts dit jaar aan de macht komt in Frankrijk. Dat zou het einde van de EU kunnen betekenen en daarmee het einde van de vredesmissie in deze regio. De Serviërs in Bosnië zouden dat moment kunnen aangrijpen om zich aan te sluiten bij Servië. Hoe loopt dat dan af? De geschiedenis zou zich kunnen herhalen."

Het laat zien dat veiligheid en vrede op Europees grondgebied geen vanzelfsprekendheid is. "Het balletje kan ook de verkeerde kant op rollen. Hier in Srebrenica zien we wat daar de gevolgen van kunnen zijn. Dit kan zo maar weer gebeuren."

Student Benthe Guezen hoopt dat het doemscenario niet zover komt en dat de bevolking van Bosnië toenadering zoekt tot elkaar. Ze is door het bezoek aan Srebrenica niet optimistischer geworden. Terwijl de bus de studenten over de besneeuwde bergen terugbrengt naar hun hotel in Sarajevo, vertelt ze over de nieuwe generatie Bosniërs, die in hun eigen wereld opgroeien: "De moslims, Kroaten en Serviërs hebben aparte scholen, omdat hun docenten geen gemeenschappelijke geschiedenisles kunnen overeenkomen. Als zelfs de kinderen worden gescheiden en ieder in een andere werkelijkheid leven, hoe kan Bosnië dan ooit weer één land vormen?" *

**'DE MOSLIMS,
KROATEN EN
SERVIËRS
HEBBEN
APARTE
SCHOLEN'**

AGENDA

MEDEDELINGEN OF BERICHTEN
VOOR VOX CAMPUS KUNT U
STUREN NAAR: VOXCAMPUS@
VOX.RU.NL DE VOLGENDE VOX
VERSCHIJNT OP .. FEBRUARI 2017.

ALGEMEEN

www.ru.nl/studentenkerk

VANAF 30 JANUARI: Tot de dood ons scheidt. Reeks van vier wekelijkse bijeenkomsten voor koppels die willen gaan trouwen. Welke verbintenissen ga je aan? Locatie: Studentenkerk.

PERSONEELSVENIGING

www.ru.nl/pv

30 JANUARI, 12.45 uur: Muziek in de Pauze. Harpiste Annemieke Breunese (1990) studeerde summa cum laude af op het conservatorium en won vele prijzen. Locatie: Aula.

22 FEBRUARI, 18.00 uur: Radboud Reppen en Roeren met Jan Brokken. Auteur Jan Brokken (De vergelding, Baltische zielen) schuift aan voor een literair diner. Interviewers zijn schrijvers Noud Bles en Stefan van Dierendonck. Locatie: Villa Oud-Heyendaal.

CULTUUR

www.ru.nl/cultuurodecampus

30 JANUARI, 20.00 uur: Pub Lecture over Bob Dylan, die in 2016 de Nobelprijs voor de Literatuur won. Met twee sprekers en muzikale intermezzo's. Locatie: Cultuurcafé.

31 JANUARI, 16.00 uur: Het Nijmeegs Poëziefest, ter ere van de Poëzie-week. Laat je meevoeren door de woorden van Gerjon Gijsbers en Jules Deelder tijdens de Silent Poetry Disco. Locatie: Bibliotheek de Mariënborg.

1 FEBRUARI, 20.30 uur: Stukafest Nijmegen. Voor de zeventiende keer is het van oorsprong Nijmeegse festival terug in de studentenkamers. Intieme voorstellingen in studentenkamers, afgesloten met een feest in De Lindenberg. Locatie: Nijmeegse binnenstad.

7 FEBRUARI, 20.00 uur: Foxleaf en Moon Moon Moon. Singer-songwriter Foxleaf trapt af met folk-rock, Moon Moon Moon neemt je mee de melancholische diepte in. Locatie: Cultuurcafé.

9 FEBRUARI, 20.00 uur: Comedy Night. Wegens succes herhaald: optredens van jonge, talentvolle comedians. Locatie: Cultuurcafé.

14 FEBRUARI, 19.30 uur: City of God. Hoe is het om in Rio temidden van drugsgeweld op te groeien? Judith

Naeff verzorgt een inleiding op de film. Locatie: Collegezalencentrum.

15 FEBRUARI, 20.00 uur: University Unplugged. Een open avond voor al het talent dat de Radboud te bieden heeft. Kom kijken naar cabaret, theater, muziek en *spoken word* – of treed zelf op. Locatie: Skylounge (E20), Erasmusgebouw.

20 FEBRUARI, 20.00 uur: Satire met *Propria Cures*. Avond met verschillende sprekers, waaronder schrijvers van Amsterdams studentenweekblad *Propria Cures*. Locatie: Global Lounge (in de campusboekhandel).

22 FEBRUARI, 19.30 uur: 50/50. Deze film, genomineerd voor twee Golden Globes, vertelt hoe het is om opeens geconfronteerd te worden met kanker. Nagesprek met een jongere die kanker heeft gehad. De entree-opbrengst gaat naar Bata4Life. Locatie: Collegezalencentrum.

FOTO: JASPER VAN GHELUWE

City of God, 14 februari

Radboud Reflects

www.ru.nl/radboudreflects

26 JANUARI, 19.30 uur: Holocaust Memorial Day. Luister naar de indrukwekkende getuigenis van Holocaust-overlevende Félice Leendertz-Polak en een lezing van Manja Pach (Herinneringscentrum Westerbork, Etty Hillesum Centrum). Locatie: Aula.

2 FEBRUARI, 19.30 uur: De revival van Paulus. Lezing en *close-reading* door filosoof Gert-Jan van der Heiden. Paulus' idee dat het onbereikbare tóch bereikt kan worden, spreekt aan in tijden van individualisme en consumptisme. Maar, stelt

Paulus, er is geen stappenplan. Locatie: Global Lounge (in de campusboekhandel).

3 FEBRUARI, 19.30 uur: Oosterse daadkracht en westerse denkkraft. Lezing door filosoof en voormalig Nederlands kendo-kampioen Henk Oosterling. Zijn boodschap: met een combinatie van oosterse en westerse krachten kunnen we leren zorgen voor de aarde en elkaar. Locatie: Collegezalencentrum.

7 FEBRUARI, 19.30 uur: Griekse Winter. Wat is een humane oplossing voor een economische crisis? De documentaire brengt de schrijnende armoede van veel Grieken in beeld, na de strenge bezuinigingsmaatregelen van de EU. Aansluitend debat. Locatie: LUX.

8 FEBRUARI, 19.30 uur: Het klimaatprobleem – verbeelding, wanhoop en hoop | Lezing door schrijver en ex-politicus Jan Terlouw. Locatie: nnb.

16 FEBRUARI, 19.30 uur: Plastic Fantastic? Zoek op dit festival met wetenschappers, filosofen en kunstenaars naar niet-alledaagse oplossingen voor het plasticprobleem. Bekijk ook de tentoonstelling Dossier Plastic. Locatie: Museum Het Valkhof.

28 FEBRUARI, 19.30 uur: Hidden Figures. Wist je dat drie briljante, vrouwelijke, Afro-Amerikaanse wetenschappers van de NASA een belangrijke rol speelden in de ruimtewedloop? De film vertelt hun tot voor kort onbekende verhaal. Voorpremière, aansluitend debat over diversiteit. Locatie: LUX.

FOTO: NICOLAS NOVA (CREATIVE COMMONS)

Plastic Fantastic?, 16 januari

OPI NIE

zelf een opinie insturen kan ook
mail 'm naar
redactie@vox.ru.nl
De redactie heeft het recht
de brief in te korten

'Wetenschap stagneert door onderwetse organisatie'

Geef meer aandacht aan groepen wetenschappers, en niet aan individuen. Volgens Guillén Fernandez en Christian Utzerath van het Donders Instituut doen de universiteiten, *journals* en financiers te veel alsof onderzoekers kunstenaars zijn. Deze individuele benadering belemmert baanbrekend onderzoek.

De wetenschapsgemeenschap lijkt een gouden eeuw te hebben bereikt, kijkend naar het almaar toenemend aantal publicaties, met sinds 2011 elk jaar een miljoen publicaties meer. Maar toch blijven baanbrekende resultaten uit, bijvoorbeeld in het onderzoek naar alzheimer. Hoe komt dat? Mogelijk doordat de wetenschap de eenvoudige uitdagingen heeft opgelost en zich nu gesteld ziet voor de echt grote problemen. Wij denken van niet: het klopt dat

wetenschappelijke uitdagingen complexer zijn geworden. Maar om juist dan

voortgang te boeken moeten we een einde maken aan de klassieke manier van onderzoek, die is gebaseerd op het naast elkaar in plaats van met elkaar werken.

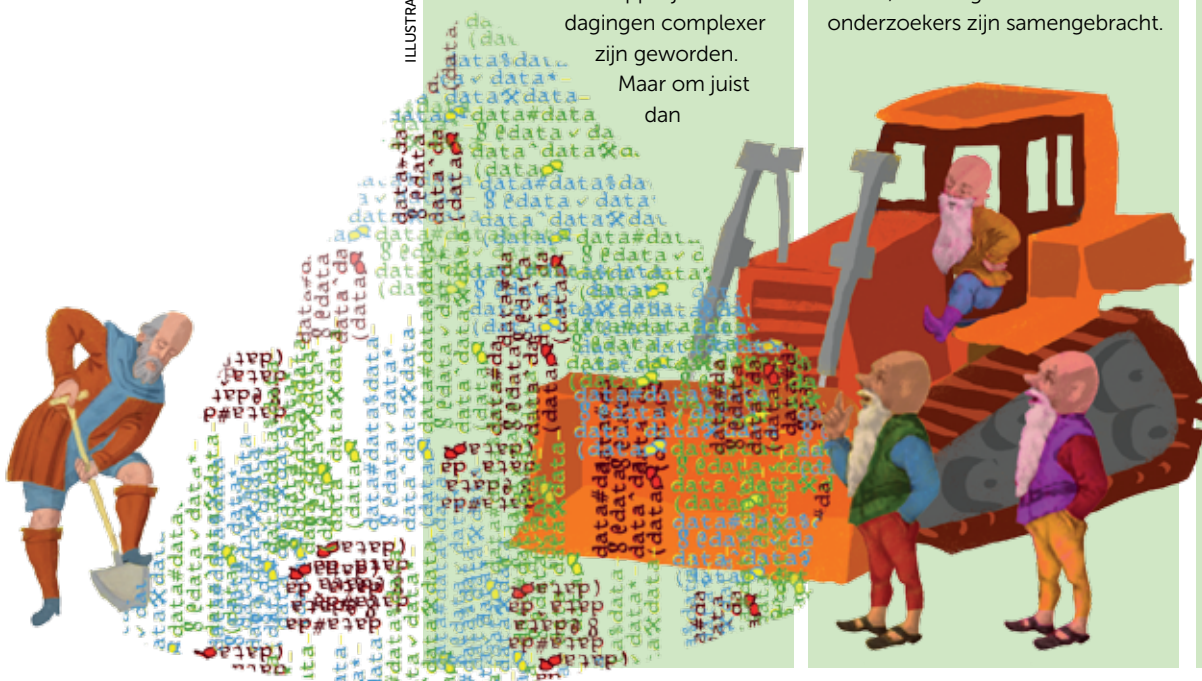
In ons eigen vakgebied, de neuroscience, begeeft een groeiend aantal wetenschappers zich binnen steeds specialistischer subgebieden. Dat maakt samenwerking onontbeerlijk, wat ook blijkt uit het toenemend gewicht van een subsidieprogramma als Zwaartekracht, waarin grote aantallen onderzoekers zijn samengebracht.

Dat wetenschap steeds vaker een zaak is van groepswerk blijkt ook uit het stijgend aantal coauteurs per artikel, zoals valt op te maken uit de databases van wetenschappelijke publicaties.

Individualisme viert hoogtij

Maar toch viert het individualisme binnen de wetenschappen nog steeds hoogtij. Promovendi worden immers op hun persoonlijke prestaties beoordeeld om al dan niet een stapje hoger te zetten in de academie, laat staan om hoogleraar te worden. De hiermee gepaard gaande publicatiedruk is niet alleen in veel gevallen vruchteloos, maar eist van wetenschappers ook een persoonlijke toel. We zien ons vandaag geplaatst tegenover een massaproductie van artikelen, met afnemende relevantie. Analyses wijzen uit dat van de artikelen uit 2009 een op elke drie publicaties in de vijf jaar na verschijning nooit is geciteerd. In het cohort artikelen uit 2004 was een veel kleiner aandeel publicaties 'vergeefse moeite'. Terwijl wetenschappers dus voor uitdagingen staan die alleen door samenwerking zijn aan te pakken,

ILLUSTRATIE: ENDE

MEREL VAN SLOBBE IS DIT COLLEGEJAAR CAMPUSDICHTER. IEDERE MAAND SCHRIJFT ZIJ EEN GEDICHT VOOR VOX.

HET GEDICHT

Woorden die niet gezegd worden

Soms kunnen woorden die niet worden gezegd langzaam opzwellen, tot wel twee keer hun eigen formaat.

Zoals de gummibeertjes die we in wodka laten weken om tijdens het dronken worden ook onze kindertijd op te eten.

Je ging je vingers trainen. Je pakte alles op wat in je handen past en kneep erin, je drukte duim op wijsvingers tot de vingers rood

en de nagels wit zagen. Je zei: op een dag zal ik nooit meer los hoeven laten.

Woorden die ik had willen zeggen: hoe we elkaar tegen de muur gooiden als pasta om te kijken of we gaar waren en hoe ik wilde

dat ik was blijven plakken. Of je aan me denkt tijdens het eten en hoe alles breekt in het moment tussen worden en geweest.

FOTO: GETTY IMAGES (ANDREA STES)

moeten ze vooral met individuele prestaties zien uit te blinken. Dit rolconflict staat echte samenwerking en innovatie in de weg.

Niet repliceerbaar

Dankzij groepswork zal het aandeel tamelijk nutteloze en slecht repliceerbare studies verminderen, omdat in grotere groepen ook de methodologie beter kan worden geborgd. Vandaag de dag is onderzoek veelal versnipperd, met veel resultaten die onzeker of niet repliceerbaar zijn. Alleen al in de biomedische wetenschappen gaan jaarlijks miljarden dollars verloren door slecht uitgevoerd onderzoek. Naast een betere besteding van de financiën, bevorderen grotere eenheden bovendien het onderzoekklimaat voor ambitieuze wetenschappers. Binnen grote eenheden vinden ze baat bij onderlinge kruisbestuiving, niet gehinderd door tijdrovende subsidievoorstellen, prestatienormen en scoringsdrang. Ook is samenwerking bevorderlijk voor het behoud, de ontwikkeling en het doorgeven van de kennis van specialistische wetenschappers. Gunstig is bovendien de taakverdeling in grotere eenheden, met onderzoekers die de hypothesen opstellen, naast collega's die ze toetsen. Wie niet zijn eigen hypothesen toetst, is onafhankelijk van het resultaat. In een publicatie vorig jaar is aangetoond hoe in

een dergelijke omgeving, in dit geval de Allen Brain Observatory, onderzoekers op basis van ogenschijnlijk onafzienbare data toch tot spectaculaire resultaten weten te komen. Kleine groepen zouden dergelijke resultaten nooit kunnen behalen, laat staan individuele onderzoekers. Zie ook de drie pagina's tellende lijst met auteursnamen bij de doorbraak vorig jaar betreffende de zwaartekrachtgolven. De onderzoekers weten elkaar in toenemende mate te vinden, genoodzaakt door steeds complexere vraagstukken. Maar nu is het zaak dat ook tijdschriften, universiteiten en financiers meer aandacht en erkenning geven aan groepsprestaties en hun beleid daarop afstemmen. Individuen met subsidies en prijzen in het zonnetje zetten is goed voor de kunsten, niet voor de wetenschap.

Prof. dr Guillén Fernandez is principal investigator bij het Donders Instituut en hoogleraar Cognitive neurology.

Christian Utzerath is promovendus bij het Donders Instituut en het Radboudumc.

Deze opinie is een ingekorte versie van een Engelstalige publicatie deze maand in Trends in Neuroscience.

COLOFON

Vox is het maandelijks onafhankelijk magazine van de Radboud Universiteit.

Redactie-adres: Thomas van Aquinostraat 4.00.6B, Postbus 9104, 6500 HE Nijmegen, Tel: 024-3612112 redactie@vox.ru.nl

www.voxweb.nl / @voxnieuws

Redactie: Paul van den Broek, Tim van Ham, Annemarie Haverkamp (hoofdredacteur), Mathijs Noij, Martine Zuidweg

Eindredactie: Lydia van Aert

Columnisten: Lucienne van der Geld, Maarten van Gestel

Aan dit nummer werkten mee:

Tim Arets, Maarten van Gestel, Jerika Loren Heinzé, Wiep de Ligny, Lara Maassen, Mark Ooms, Mirte van Rooijen, Merel van Slobbe, Gijs Swennen, Joziën Wijkhuijs

Fotografie: Dick van Aalst, Bert Beelen, Marjolein van Diejen, Duncan de Fey, Erik van 't Hullenaar, Jos Janssen, Gerard Verschooten

Illustraties: Merlijn Draaisma, Jeroen Murré

Vormgeving en opmaak: gloedcommunicatie, Nijmegen

Advertenties: Bureau van Vliet
Tel: 023-5714745
zandvoort@bureauvanvliet.com
advertentie@vox.ru.nl

Druk: MediaCenter Rotterdam

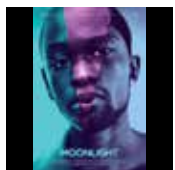
De volgende Vox verschijnt op 2 maart 2017.

Je kunt natuurlijk alle stads-kranten uitpluizen, honderden sites afgaan of je abonneren op een veel te frequente nieuwsbrief om erachter te komen wat Nijmegen komende maand te bieden heeft op cultuurgebied. Maar je kunt ook gewoon achterover leunen en vertrouwen op de mening van vier Vox-deskundigen.

ZIEN

MAARTEN VAN GESTEL (21) STOPTE MET DE FILMACADEMIE OM FILOSOFIE TE GAAN STUDEREN IN NIJMEGEN.

MOONLIGHT

LUX

De Golden Globe voor beste film heeft 'ie al, nu de Oscar nog. Tip: kijk hem op het Rotterdamse IFFR en drink meteen een biertje met regisseur Barry Jenkins. 9,50 euro.

PLEASE LIKE ME

Netflix

Weg met de tijd van 'iew' bij een mannenkus. Please Like Me, over een jonge Australische homo, is de leukste serie die je in de tentamenweken van 2017 gaat bingen.

INHERENT VICE

Videoland/Pathé Thuis

Katerdag? Blijf in bed en geniet van deze *trippy* Pynchon-verfilming uit 2014. Je snapt niet alles, maar dat doe je op zo'n dag sowieso niet.

LEZEN

JORDI LAMMERS (20) IS STUDENT NEDERLANDS EN WAS VORIG JAAR CAMPUSDICHTER VAN DE RADBOUD UNIVERSITEIT.

GEDICHTENNACHT

26 januari, Trianon

Vier de Week van de Poëzie met dichters Joke van Leeuwen, Rik Sprenkels en Marc van der Holst. 21.00 uur. Gratis entree.

De speeltuins van Navarone

Merijn van Haren, zanger van Navarone, studeerde ooit een blauwe maandag in Nijmegen. Maar al snel koos hij voor de muziek. Voorlopig hoogtepunt: het nieuwe album *Oscillation*, dat half januari werd gepresenteerd in een uitverkocht Doornroosje.

Tekst en foto: Ted van Aanholt

Dat het Nijmeegse thuispubliek de primeur van de nieuw plaat krijgt is geen toeval. Waar anders is de kans op een vol huis zo groot? "Dat is zo *sick*", aldus zanger Merijn van Haren: "Gewoon anderhalve maand van tevoren al uitverkocht, elfhonderd man. Daar zijn we erg dankbaar voor." Hoewel hij ooit naar Nijmegen kwam om geschiedenis en cultuur-

wetenschappen te studeren, bleek de muziek zijn roeping: "Voor mij was studeren vooral muziek maken en tussendoor snel mijn opdrachten afraffelen."

Met het nieuwe album slaat de vijf-koppige rockformatie een andere weg in dan bij de voorgangers Vim and Vigor en A Darker Shade of White. "We hebben voor het eerst samengewerkt met een producer," vertelt Van Haren. "Joost van den Broek (producer van o.a. Wende Sniijders, Epica en Ellen ten Damme, red.) was er vanaf het begin bij en heeft de plaat opgenomen en gemixt. Hij overzaghet geheel, wat fijn is als je er zelf te diep in zit." De band ging van dertig ideeën via twintig nummers naar een plaat met elf songs. "We hebben onszelf echt de tijd gegund. Elk instrument kreeg een soort 'speelruimte' om van alles uit te proberen. Kees

sies

(Lewiszong, gitarist, red.) had wel tachtig ideeën om uit te kiezen.” De band nam de instrumenten individueel op, om zo veel mogelijk controle over de sound te houden.

En dat hoor je. Van Haren: “De plaats is precies geworden zoals we hem van tevoren voor ogen hadden.” Elke song heeft een eigen verhaal en dat is belangrijk voor Navarone: “Wij vinden het niet spannend om de hele sound te baseren op één idee en de plaat vol te zetten met kleine variaties daarop.” Op Oscillation is zodoende niet alleen rock maar ook zachtere, breekbare muziek te vinden, zoals het nummer Free Together. Aan de andere kant van het spectrum vinden we tracks als Snake en Lonely Nights, “Ja, die pompen wel” aldus Van Haren, die alle nummers voorziet van zijn kenmerkende, krachtige en scherpe zang. De albumtitel volgt

deels uit dat brede muzikale spectrum: “Oscillation staat voor geluidsgolven. De nullijn is de band, de normaal. Wijk je daarvan af, dan kom je bij de individuen en de unieke nummers uit.”

Navarone kijkt uit naar de komende maanden. Na Doornroosje volgen de andere grote zalen van Nederland en komende zomer de festivalweides. Ook hoopt de band voet aan wal te krijgen in het buitenland. “Met deze plaat hebben we een goed team achter ons staan. Dit is het nieuwe nulpunt, vanuit hier gaan we verder bouwen.” *

Oscillation is verkrijgbaar op CD en vinyl en te beluisteren via Spotify en iTunes. Navarone toert in maart door Nederland en Duitsland.

DEELDER

31 januari, Bibliotheek De Mariënborg

Naar een optreden van Jules Deelder? Dat kan, gratis, tijdens het Nijmeegs Poëziefeest.

16.00 uur. Gratis entree.

MENSEN ZEGGEN DINGEN

11 februari, Bibliotheek De Mariënborg

Twee ingrediënten: een stem en een microfoon. Verwacht grappige, harde en vooral zeer diverse voordrachten.

20.30 uur, 5 euro.

HOREN

TED VAN AANHOLT (20) IS BACHELORSTUDENT FILOSOFIE, RECENSENT BIJ 3VOOR12 GELDERLAND EN CONCERTFOTOGRAAF.

THE MYSTERONS

17 februari, Merleyn

Dé naam die rondom show-casefestival Eurosonic Noorderslag op ieders lippen lag. Virtuoze, opzweepende psychedelische rock.

22.00 uur. 10 euro.

KLANGSTOF

22 februari, Doornroosje

Op Coachella staan dit jaar twee Nederlandse acts: Martin Garrix en Klangstof. Klangstof? Deze Amsterdamse synthpopband is op weg

naar wereldfaam, maar heeft nog net tijd om in Doornroosje het publiek te betoveren.

20.00 uur. 12,50 euro.

THE DANDY WARHOLS

28 februari, Doornroosje

De hit Bohemian Like You ken je ongetwijfeld uit een van de negen films, vijf series of tientallen Vodafone-reclames waar hij in voorkomt.

20.00 uur. 23 euro.

UITGAAN

MIRTE VAN ROOIJEN (24) IS MASTERSTUDENT CREATIVE INDUSTRIES EN PROGRAMMEUR BIJ CAMELOT LIVE.

URBAN MUSIC FESTIVAL

27 januari, De Kube Honigcomplex

Het grootste indoorfestival van Nederland turnt de Kube om tot een waar urban walhalla.

22.00 uur. 27,50 euro.

STUKAFEST

1 februari, verschillende huiskamers

Twintig studentenkamers gevuld met muziek, theater, dans en literatuur, plus een spetterend eindfeest in de Lindenberg.

20.30 uur. 15 euro.

BEN DE BENDJES

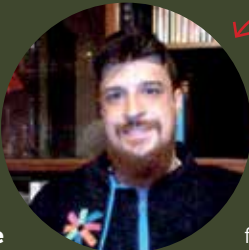
11 februari, Honigcomplex

Rave tot in de vroege uurtjes op gierende livemuziek. Van garage tot disco en van afrikan tot electro.

22.00 uur. 11 (vvk) of 15 euro.

about THE DUTCH

Lykourgos Boras

History student Lykourgos Boras is from Athens, Greece, and is getting his second master's degree at Radboud University.

Lykourgos hopes to make the Netherlands his long-term home base and has plans to stay after his year-long program is over. In regards to Dutch people, Lykourgos is impressed with their non-corruptibility, but also experiences mixed

feelings. "Generally, the Dutch are very nice and polite. They are curious about others and I never feel worried about being cheated by them", he says.

"I also like how egalitarian Dutch people are in relation to gender. Women seem to have a very strong role in society, as opposed to my country where this is less visible. However, I also detect feelings of distance or even coldness from the

Dutch. There is also the matter of sharing, and stinginess about money. I've learned to stop expecting a Dutch friend to share his food with me, or other things that are normal in my culture."

Lykourgos says he likes Dutch culture, but it's not all tulips and pancakes. "I do not like the fact that society is more westernized than Greece. For example, everything is paid by card, no cash." Things are less organic in the Netherlands,

compared to Greece. Having fun is prearranged, and even vegetables come in plastic. All things aside, Lykourgos does echo the sentiment of many of his fellow foreigners in feeling that despite many differences, life in the Netherlands is undeniably good. "You can have your own way of life here, without restrictions, society is open to different people and ideas."

Tekst: Jerika Loren Heinzé
Illustratie: JeRoen Murré